tea sĕ nu mâncaţĭ, sĕ nu maĭ dormiţĭ, şi totŭ nu 'ţĭ arŭ fi în destulŭ vremea . . .

— O sĕ 'mĭ scóteţĭ nume rĕŭ cu ideia ce aveţĭ despre mine, ḑise Alexandru rîḑêndŭ.

— O! nu te teme; aĭ destuĭ tovarăşĭ şi âncă prea mulţĭ. Suntŭ maĭ mulţĭ nebunĭ de câtŭ ómenĭ cu minte.

— Totŭ-d'una aţĭ vorbitŭ astŭ-felŭ? Totŭ-d'auna aţĭ fostŭ atâtŭ de raţionabilă? întrebă Alexandru.

— Totŭ-d'auna de când nu maĭ suntŭ tênĕră.

Elena, mumă-sa şi Alexandru isbucniră de rîsŭ la vorbele ḑise de bĕtrână cu unŭ aerŭ comicŭ şi totŭ-d'o-dată duiosŭ.

— A! veḑĭ aşa. Te-aĭ făcutŭ cu minte fără sĕ vreĭ, — îĭ ḑise Elena rîḑêndŭ.

— Şi mi se pare că aĭ dori fórte multŭ sĕ maĭ poţĭ fi uă dată fără minte, — adăogă muma Eleneĭ.

— Eĭ, eĭ, ce n'aşŭ da! Aşŭ da totŭ ce amŭ; dérŭ maĭ 'nainte de tóte m'aşŭ grăbi sĕ daŭ bĕtrâneţea . . .

— Ḑĕŭ! Aĭ face chiarŭ şi acéstă jertfă? o întrebă Alexandru zîmbindŭ.

— Aşŭ face-o cu tótă inima. Şi aşŭ da-o pentru totŭ-d'auna, că multŭ e urâtă şi grăbită de a veni.

— Atuncĭ, pentru ce 'mĭ recomandaţĭ mie mintea de care d-v. aţĭ vrea sĕ vĕ scăpaţĭ?

— Eĭ, dragulŭ meŭ, facŭ şi eŭ glume pentru ca sĕ maĭ îmĭ uitŭ de aceia-ce suntŭ. Nouĕ bĕtrânilorŭ nu ne maĭ rĕmâne altŭ-ceva de câtŭ sĕ glumimŭ şi sĕ pismuimŭ pe ceĭ tinerĭ. Petreceţĭ, petreceţĭ câtŭ de multŭ; folosiţi-vĕ de tinereţe căcĭ se trece fórte iute.

— O sĕ veniţĭ, credŭ, mâine séră la bal? întrebă Alexandru pe muma Eleneĭ.

— Pênĕ acum nu amŭ hotărâtŭ nimicŭ, dérŭ nu credŭ sĕ mergemŭ.

— Pentru ce sĕ nu vĕ duceţĭ? — întrebă bĕtrâna.

— Abia amŭ venitŭ în băĭ de puţine ḑile şi nu e bine sĕ începemŭ de acum cu balurile; avemŭ âncă destulŭ timpŭ. Şi nicĭ nu suntemŭ pregătite . . .

— Dérŭ balurile de aci nu suntŭ nisce balurĭ ca cele de oraşŭ unde se cerŭ toalete, o întrerupse Alexandru. Aci se facŭ nisce simple adunărĭ pentru a se petrece câte-va ore fără pretenţiune; la băĭ trebue sĕ ducă cine-va uă viaţă maĭ uşóră.

— Fórte bine ḑicea d-lŭ Alexandru. — Ce trebuinţă aveţĭ de pregătirĭ. Şi déca aţĭ venitŭ aci n'aţĭ venitŭ dóră ca sĕ staţĭ în casă, orĭ numaĭ ca sĕ dormiţĭ. D-ta trebue sĕ te ducĭ, căcĭ aĭ demózelă care negreşitŭ că arŭ avea poftă sĕ jóce, — ḑise bĕtrâna uitându-se la Elena. Elena nu rĕspunse nimicŭ, dérŭ zîmbi uitându-se la bĕtrână.

Mumă-sa se uită la dênsa asemenea zîmbindŭ, şi vĕḑêndŭ în ochiĭ eĭ că bĕtrâna nu se înşela, rĕspunse: — Sĕ vedemŭ pênĕ mâine. Póte sĕ mergemŭ.

— Sĕ mergeţĭ, sĕ mergeţĭ, îĭ ḑise bĕtrâna. — Uite, eŭ câtŭ suntŭ de bĕtrână şi cu tótă trebuinţa ce amŭ de odihnă, totŭ m'aşŭ duce, dacă d-lŭ Alexandru s'arŭ îndatora sĕ mĕ jóce,—adăogă ea rîḑêndŭ.

— Bucurosŭ! respunse elŭ asemenea rîḑêndŭ. Numaĭ eŭ nu ştiŭ sĕ jocŭ cu teraterurĭ cum se juca maĭ de multŭ, nicĭ nu cunoscŭ verbungulŭ. . .

— Veḑĭ acela era jocŭ frumosŭ! Şi teraturile eraŭ totŭ meşteşugulŭ; acelŭ care cunoştea bine acestŭ meşteşugŭ, şi, prin urmare, făcea maĭ multe tremurăturĭ din picióre, acela era adevĕratŭ jucătorŭ,—ḑise bătrâna.

— Şi acelŭ care în tremurăturile ce făcea putea sĕ asvîrle maĭ pe susŭ papuciĭ, rĕmâindŭ numaĭ în meşĭ, era jucătorulŭ celŭ maĭ graciosŭ, — respunse Alexandru.

— O! O! prea o ieĭ de demultŭ. In vremea mea se purta cisme cu scârţiitorĭ, dérŭ scârţiitorĭ, nu glumă, care făceaŭ sĕ rĕsune salonulŭ. Şi meşteşugulŭ unuĭ jucătorŭ bunŭ era că, pe cândŭ dintr'un piciorŭ făcea tremurăturile, din celŭ-l'altŭ mişca astfelŭ în câtŭ scârţiiturile sĕ fie în acordŭ cu tremurăturile şi cu tactulŭ muziceĭ.

Elena, mumă-sa şi Alexandru rîdeaŭ cu multă poftă.

— Şi cu câtŭ unŭ bărbatŭ, care făcea curte uneĭ femeĭ, scotea maĭ desŭ tabacherea pentru a priza, cu atâtŭ acésta era unŭ semnŭ că minţile i s'aŭ tulburatŭ şi se sileşte a le limpeḑi prin tabacŭ,—ḑise Alexandru.

Bătrâna nu se putea opri de a rîde şi ea împreună cu ceĭ-l'alţĭ.

— Bune vremurĭ eraŭ pe atuncĭ urmă Alexandru — Curtezanulŭ, care era încinsŭ de dragoste, punea în brâŭ unŭ carnetŭ cu năutŭ la drépta şi altulŭ cu stafide la stênga, lua unŭ paracliserŭ dupĕ dênsulŭ pentru a cânta şi ofta în locu'ĭ, şi resucindu-şĭ giubéua pe uă mână, iarŭ în cea-l'altă avêndŭ ciubuculŭ trecea pe sub ferestrele Afroditeĭ. Şi pe cândŭ paracliserulŭ cânta şi ofta din adânculŭ inimeĭ, boerulŭ scotea câtŭ maĭ multŭ fumŭ din ciubucŭ pentru a face sĕ se înţelégă că totŭ astŭ-felŭ arde şi fumegă inima luĭ de dragostea dumnéeĭ. Iarŭ năutulŭ şi cu stafidele déca puteaŭ trece din brâulŭ d-néluĭ în mâinele d-eĭ, acésta era semnŭ că oftatulŭ paracliseruluĭ a pătrunsŭ în inima eĭ şi a produsŭ efectulŭ doritŭ de curtezanŭ.

— O, bată-te sănĕtatea, domnule Alexandre, mucalitŭ maĭ eştĭ,—îĭ ḑise bătrâna rîḑêndŭ cu poftă.—Ar

ḑice cineva că aĭ trăitŭ pe acele vremurĭ, pe carĭ abia eŭ le-amŭ apucatŭ.

— Vĕ potrivițĭ la glume amênduoĭ, — ḑise muma Eleneĭ rîḑêndŭ.

— Așa e bine sĕ glumĕscă cineva cândŭ este de glumă, și sĕ fie seriosŭ cândŭ trebue, — respunse bătrâna.

— Dérŭ cum remâne pentru mâine séră? Te aĭ angajatŭ la jocŭ cu d-lŭ Alexandru? — o întrebă Elena care nu se maĭ putea stăpâni de rîsŭ pentru cele ce ḑisese Alexandru.

— A, da! suntemŭ ințeleșĭ. Și uite chiar acum mĕ ducŭ sĕ mĕ culcŭ pentru ca sĕ fiŭ maĭ cu putere mâine séră.

— Sĕ mergemŭ și noĭ, — ḑise mumă-sa către Elena.

Eĭ plecară și, dupĕ ce lăsară pe bătrână a casă, Alexandru conduse pe Elena și pe mumă-sa, care locuiaŭ în josŭ aprópe de biserica românéscă.

La întórcere, întâlnindu-se pe promenadă cu societatea luĭ, rămase acolo pênĕ la un-spre-ḑece ore aprópe. In urmă, dupĕ ce fie-care se despărți pentru a intra în casă, Alexandru intră și elŭ, și dupĕ vre-o jumĕtate oră, asigurându-se că toțĭ din vecinătatea luĭ s'aŭ culcatŭ, intră la Irma.

XX

Pe acelŭ timpŭ balurile publice se făceaŭ obicĭnuitŭ în sala de mâncare a hoteluluĭ No. 1, situatŭ în fața fântâneĭ principale, și câte o dată și în sala principaluluĭ restaurantŭ dupe alee.

Balulŭ hotărâtŭ pentru ḑiua de Duminecă se dedea în sala hoteluluĭ No. 1.

Abia sunaseră nouă ore și deja sala era maĭ plină.

Cea maĭ mare parte din lumea adunată se compunea din femeĭ și bărbațĭ tinerĭ. Femeile, în numĕrŭ maĭ mare de câtŭ bărbațiĭ, eraŭ maĭ tóte gentile; iarŭ toaletele lorŭ formaŭ unŭ contrastŭ între ele prin gustulŭ celorŭ ce le purtaŭ și prin diferitele mode ale naționalitățilorŭ cărora aparțineaŭ.

Totulŭ împreună încântaŭ îndestulŭ vederea; iarŭ veselia, de care era însuflețită maĭ întrégа societate, adăoga și maĭ multŭ la aspectulŭ frumosŭ alŭ baluluĭ și la impresiunea plăcută a celorŭ carĭ se găseaŭ acolo.

Singurŭ Alexandru între toțĭ privea cu indiferență și rĕcélă tótă acea mulțime atâtŭ de însuflețită, care se mișca împrejurulŭ luĭ. Ochiĭ sĕĭ se îndreptaŭ necontenitŭ spre ușa pe lângă care se preumbla, neputândŭ sta la unŭ locŭ, agitatŭ fiindŭ de așteptare și maĭ multŭ încă de témă că póte Elena sĕ nu vie.

Danțulŭ se începuse; și cu câtŭ perechile treceaŭ pe din'aintea luĭ cu iuțéla frunzelorŭ luate de vîrtej cu atâtŭ nerăbdarea și îngrijirea sea creștea.

In fine, după unŭ cuartŭ de oră Elena apăru, și Alexandru, emoționatŭ de asceptare și de incertitudine, se grăbesce a o întêmpina.

— Domnișóră, vĕ asceptamŭ cu multă nerăbdare, și téma ce avémŭ că s'arŭ putea sĕ nu venițĭ era atâtŭ de mare, pe câtŭ este și dorința d'a începe danțulŭ cu d-v. Acum că ațĭ venitŭ, acea témă a dispărutŭ, ensĕ o alta a rĕmasŭ în locu-ĭ...

— Care? — 'lŭ întrebă ea, după ce prin uă ușóră zîmbire și mișcare din capŭ îĭ mulțumi pentru cele ce 'ĭ ḑise dênsulŭ.

— Aceea de a nu mi se putea îndeplini dorința; în fine téma ca nu cum-va rugăciunea ce 'mĭ permitŭ sĕ vĕ facŭ ca sĕ 'mĭ acordațĭ favórea de a începe danțulŭ

cu mine, sĕ nu o puteţĭ primi avêndŭ deja un angajamentŭ datŭ . . .

— O! nu, domnule, nu amŭ nicĭ unŭ angajamentŭ. Suntŭ abia venită în băĭ, şi nu cunoscŭ maĭ pe nimenĭ.

— Atuncĭ primiţĭ rugăciunea mea?

— O primescŭ cu atâtŭ maĭ multă plăcere, cu câtŭ suntŭ détóre sĕ vĕ răsplătescŭ pentru sacrificiulŭ ce aţĭ făcutŭ de a vĕ lipsi pênĕ acum de plăcerea danţuluĭ, pentru ca sĕ mĕ asceptaţĭ pe mine, dându-mĭ preferinţa înaitea tuturorŭ . . .

— Sacrificiŭ! — se grăbi elŭ a întrerupe, — numiţĭ sacrificiŭ ceea ce din partea mea este singura dorinţă ce am? Déca trebue sĕ daţĭ o calificaţiune rugăciuneĭ ce v'am făcutŭ, atuncĭ arŭ fi maĭ nemerită aceia de egoismŭ, căcĭ o mărturisescŭ, nu m'amŭ gânditŭ de câtŭ la mine cândŭ v'am adresat'o.

— Vĕ repetŭ că nu cunoscŭ maĭ pe nimenĭ în băĭ. Nu amŭ preferinţă de acordatŭ precum nu potŭ avea altă dorinţă de câtŭ aceia ce negreşit o aŭ tóte care vinŭ la balŭ, dorinţa de a dansa.

Aceste cuvinte atâtŭ de accentuate şi ḑise cu seriositate, ênsĕ cu multă simplitate şi fără nicĭ uă afecţiune, de şi nu eraŭ nicĭ de cum încurajatóre pentru Alexandru, adăogaŭ încă la frumuseţea eĭ fiindŭ în perfectŭ acordŭ cu modestia zugrăvită pe frunte-ĭ. Astŭ-felŭ, impresiunea ce ele produseră, asupra luĭ fu de a'lŭ atrage şi maĭ multŭ spre dênsa.

Elŭ nu'ĭ rĕspunse nimicŭ, ci se mărgini numaĭ de a se înclina şi, petrecêndu-şĭ mâna peste talia eĭ, începu sĕ danseze.

Electrisaţĭ de transportulŭ valsuluĭ, acestŭ rege alŭ dansurilorŭ, eĭ sburaŭ, maĭ multŭ de câtŭ alunecaŭ pe scândurile nu tocmaĭ alunecóse ale săleĭ de mâncare transformată în sală de dansŭ.

Insĕ Elena danţa în perfecţiune, şi Alexandru era îndestulŭ de electrisat prin contastulŭ corpuluĭ sĕŭ cu acea fiinţă ângerĕscă cere avea totulŭ pentru a realisa idealulŭ sĕŭ, în câtŭ, cu totŭ defectulŭ săleĭ, picióreIe lorŭ abia atingeaŭ scândurile.

Dupĕ ce făcură de treĭ orĭ ocolulŭ săleĭ, Alexandru se opri şi ḑise Eleneĭ:

— In contra dorinţeĭ mele suntŭ silitŭ sĕ mĕ o-prescŭ de témă de a nu vĕ obosi.

— Cu unŭ dănţuitorŭ ca d-vóstră nu póte cineva simţi obosĕla, îĭ rĕspunse Elena roşindu-se de cuvintele a-cestea ce maĭ multŭ 'ĭ aŭ scăpatŭ de câtŭ a voitŭ sĕ le ḑică.

— A! domnişóră aceste cuvinte ce negreşitŭ de complesenţă mi le adresaţĭ, suntŭ fórte dispusŭ de a le lua în seriosŭ, atâtŭ, în aceste momente, mĕ gă-sescŭ în slăbiciunĭ de acelea în carĭ orĭ-cine se află câte uă dată. Insĕ 'mĭ aducŭ aminte de condiţiunile în carĭ 'mĭ-aţĭ spusŭ că iubiţĭ danţulŭ şi . . .

— Eĭ bine tocmaĭ în acele condiţiunĭ mĕ găsescŭ acum, căcĭ d-v. danţaţĭ atâtŭ de bine în câtŭ faceţĭ sĕ disparā inconvenientulŭ săleĭ. Vĕ rogŭ sĕ credeţĭ că vorbescŭ seriosŭ, adăogă ea cu unŭ tonŭ plinŭ de francheţe.

— Acum maĭ multŭ ca totŭ-d'auna, şi êncă de la d-v., îmĭ face mare plăcere ca sĕ audŭ ḑicêndu-mi-se acésta. Dérŭ în ce posiţiune rĕmânŭ eŭ vis-a-visŭ de d-vóstră? Potŭ eŭ, fără ca sĕ deviŭ óre-cum ridicolŭ repetândŭ cuvintele d-vóstră, sĕ vĕ spunŭ că danţaţĭ nu ca uă femeiă, ci ca uă silfă?

— Eŭ suntŭ maĭ multŭ curagiósă ca d-vóstră, şi maĭ puţin modestă, şi déră vĕ ḑicŭ că primescŭ sĕ 'mĭ spune-ţĭ că danţez bine; acésta o sciŭ, ênsĕ nu maĭ atuncĭ cândŭ amŭ unŭ bunŭ dănţuitorŭ.

— Eĭ bine, domnișóră, vĕ mulțumescŭ pentru francheța și exemplulŭ ce 'mĭ dațĭ. Cu acésta mĕ facețĭ sĕ deviŭ pretențiosŭ, mĕ încuragiațĭ sĕ vĕ rogŭ a 'mĭ acorda întêiulŭ cuadrilŭ.

— Vi-lŭ acordŭ cu plăcere.

In acestŭ momentŭ, unulŭ din cunoscuțiĭ luĭ Alexandru veni sĕ 'ĭ céră de a 'lŭ presinta la Elena.

Dupĕ ce 'lŭ presintă și Elena se sculă, elŭ se duse sĕ danțeze și cu cele-l'alte cunoscințe, începêndŭ de la Irma.

Indată ce cavalerulŭ cu care dansă Elena o aduse la locŭ, unŭ altulŭ veni la acésta cerêndŭ a 'lŭ presinta; și astŭ-felŭ, unulŭ prin altulŭ, ceĭ maĭ mulțĭ din dănțuitorĭ fuseseră deja presentațĭ și dansaseră cu Elena. Ea nu maĭ putea sĕ respire, căcĭ danțase neîntreruptŭ, cândŭ din fericire muzica încetă dândŭ semnalulŭ pentru cuadrilŭ.

Cândŭ Elena împreună cu Alexandru veniră sĕ ocupe loculŭ pentru cuadrilŭ, ochiĭ tuturorŭ se fixară asupra eĭ, putândŭ atuncĭ să o privécsă maĭ bine căcĭ pênĕ aci dupĕ cum amŭ spusŭ, ea dansase necontenitŭ. Toaleta eĭ simplă ênsĕ arangétă cu multŭ gustŭ, precumŭ și peptănătura modestă, ne avêndŭ pe capŭ altŭ-ceva de cât douĕ mărgărite, — o făcea sĕ fie maĭ frumósă ca totŭ-d'auna. Atâtŭ de frumósă în câtŭ chiarŭ Irma, aĭ căreĭ ochĭ scânteiaŭ de gelosie, nu se putea opri de a o admira.

In timpulŭ cuadriluluĭ Alexandru întrebă pe Elena cum găsesce balulŭ.

— Destul de animat,—respunse ea.

— D-vóstră maĭ multŭ ca orĭ-care alta o putețĭ ḑice acésta, căcĭ ațĭ dansat neîntreruptŭ. Toțĭ dănțuitoriĭ nu aveaŭ altă dorință de cât de a dansa cu d-vóstră, și mare parte dintr'ênșiĭ aŭ avutŭ fericirea de a îndeplini dorința lorŭ.

— Este adevĕratŭ că amŭ dansat multŭ, prea multŭ êncă, ḑise ea respunḑêndŭ numaĭ la întêile cuvinte ale luĭ.

— Iubiţĭ atâtŭ de mult danţulŭ în câtŭ sĕ vĕ facă a nu vĕ maĭ gândi la d-v., şi lăsându-vĕ curentuluĭ plăcereĭ sĕ vĕ riscaţĭ celŭ maĭ puţinŭ sănĕtatea? Permiteţĭ sĕ vĕ spuiŭ că nu faceţĭ bine. V'amŭ privitŭ cum aţĭ dansatŭ necontenitŭ, fără sĕ respiraţĭ chiarŭ, şi credeţi-mĕ că eram fórte îngrijat pentru d-vostră...

— In adevĕrŭ că în cele din urmă începusemŭ sĕ mĕ pierḑŭ, — ilŭ întrerupse ea — şi décă danţulŭ arŭ fi maĭ duratŭ cincĭ minute, de sigurŭ aşĭ fi căḑutŭ prin pierderea respiraţiuniĭ...

— Eĭ bine, pentru ce atâta excesŭ? o întrerupse Alexandru la rêndulŭ sĕŭ. — V'aşĭ ruga sĕ 'mĭ iertaţĭ libertatea ce 'mĭ iaŭ pentru a vĕ spune că vĕ credémŭ maĭ rezonabilă...

— Vĕ mulţumescŭ de interesulŭ ce 'mĭ arătaţĭ, şi în locŭ ca d-v. sĕ 'mĭ cereţĭ scuse, arŭ trebui ca eŭ sĕ mĕ grăbescŭ de a vĕ exprima recunoscinţă pentru buna intenţiune ce aveţĭ aducêndu-mĭ aminte câtŭ de multŭ m'amŭ depărtatŭ de obicĭnuita mea prudenţă. Amŭ iubitŭ şi iubescŭ danţulŭ ênsĕ nu pênĕ a ajunge la escesŭ. Astă-séră ênsĕ nu sciŭ cum s'a făcutŭ că 'mĭ-amŭ pierdutŭ.... acea prudenţă....

— Se vede că nu aţĭ danţat de multŭ séŭ că vĕ găsiţĭ în disposiţiunĭ de acelea carĭ ne facŭ sĕ vedem totulŭ sub o altă formă multŭ maĭ plăcută ca obicĭnuitŭ....

— Nu sciŭ nicĭ eŭ ce sĕ ḑicŭ. Ceea ce sciŭ este că impresiunea ce nu 'mĭ a făcutŭ acestŭ balŭ chiarŭ de la începutŭ, este fórte vie... Ḑicêndŭ cele din urmă cuvinte ea se roşi şi 'şĭ plecă ochi.

Alexandru o privi și tăcu.

Convorbirea lorŭ se opri aci căcĭ le venise rêndulŭ sĕ danțeze.

Dupĕ terminarea quadriluluĭ elŭ o conduse lêngă mumă sa, și mulțumidu'ĭ se retrase.

Elena era cea d'ântêiŭ cu care Alexandru începea totŭ-d'auna danțulŭ, pe care'lŭ repeta celŭ puțin de douĕ ore.

La unŭ valsŭ elŭ se duse a o invita pentru a patra óră ênsĕ respirațiunea îĭ era atâtŭ de grea, inima i se bătea atâtŭ de tare în câtŭ Elena îĭ ḑise zîmbindŭ :

— Pentru Dumneḑeŭ, nu vedețĭ că abia maĭ putețĭ respira ! și êncă maĭ voițĭ sĕ dansațĭ ?

— Mĕ refuzațĭ ? — o întrebă elŭ cu óre-care mâhnire.

— Da, vĕ refuzŭ pentru că nu voescŭ sĕ abusezŭ de . . . complesența d-v. Vĕ suntŭ datóre recunoștința de atențiunea ce avețĭ pentru mine. . . ca dănțuitóre, ênsĕ vĕ rogŭ sĕ renunțațĭ de astă-dată . . . . căcĭ ațĭ dansatŭ prea multŭ și arŭ trebui sĕ vĕ maĭ repausațĭ. Eŭ, chiarŭ, amŭ trebuință de repaosŭ și suntŭ hotărâtă sĕ nu maĭ danțezŭ acestŭ valsŭ. Décă vĕ face mare plăcere societatea mea, v'aș ruga sĕ luațĭ loc lângă mine pentru ca sĕ nu maĭ fițĭ ispititŭ de a urma danțulŭ. . . . Cu acestŭ modŭ pe de uă parte vĕ voiŭ împedica de a vĕ face rĕulŭ, și astŭ-felŭ mĕ voiŭ achita de recunoscița ce vĕ datorezŭ pentru interesulŭ ce 'mĭ ațĭ arătatŭ și consiliile ce 'mĭ ațĭ datŭ — de carĭ consiliĭ ênsĕ d-v. nicĭ cum nu profitațĭ; — iarŭ de alta mĕ voiŭ putea scuza către cavaleriĭ carĭ arŭ veni sĕ mĕ invite, prin refuzulŭ făcutŭ d-v.

— Domnișóră, vĕ suntŭ fórte recunoscătorŭ pentru îngrijirea ce avețĭ de mine. . .

— La rândulŭ meŭ facŭ ceea ce ațĭ făcutŭ d-v. pen-

tru mine. Lua'ţĭ exemplu de cum sciŭ sĕ ascultŭ consiliile bune carĭ mi se daŭ, îlŭ întrerupse ea zîmbindu'ĭ.

— A fi lêngĕ d-v. este pentru mine maĭ multŭ de câtŭ plăcere, şi déră mĕ grăbescŭ a profita de graţiósa invitaţiune ce 'mĭ faceţĭ. — îĭ ḑise elŭ luândŭ locŭ lêngă dênsa. — Ensĕ vĕ mărturisescŭ că plăcerea îmĭ este fórte vie, că unŭ dulce transportŭ coprinde întréga mea fiinţă cândŭ danţezŭ cu d-v., şi aşŭ fi doritŭ multŭ sĕ maĭ gustŭ încă acestŭ transportŭ pentru câte-va minute.

— Nu sciŭ cum aşŭ putea sĕ deosibescŭ adevĕrulŭ în aceste cuvinte ale d-v., ḑise, negreşitŭ, în scopulŭ de a'mĭ flata amorulŭ propriŭ...

— O! vĕ asigurŭ că nimicŭ din ceea ce vĕ spunŭ nu este ḑisŭ cu intenţiunea de a vĕ flata.

— Eĭ bine, déca aşŭ admite pentru unŭ momentŭ că ceea-ce 'mĭ spuneţĭ nu este uă galanterie, déca aşŭ fi sigură chiarŭ despre adevĕrulŭ cuvintelorŭ d-v. încă m'aş vedea silită, şi cu maĭ multŭ cuvêntŭ atuncĭ, sĕ vĕ refuzŭ acéstă plăcere care în acelaşŭ timpŭ este şi a mea. Aţĭ dansatŭ atâtŭ de multŭ că abia puteţĭ respira, şi arŭ fi o mare imprudenţă, precum mi-aţĭ observatŭ mie, sĕ maĭ urmaţĭ a dansa înainte de a vĕ repaosa. Dansulŭ, orĭ câtŭ de plăcutŭ este elŭ, décă se abuséză prea mult de dênsulŭ, ajunge a ne obosi. Tot ce este prea multŭ supără şi sfârşesce prin... a nu maĭ fi atâtŭ de plăcutŭ.

— In teză generală aşa este; dérŭ observaţiunea d-v. póte fi dréptă şi aplicabilă numaĭ în casulŭ cândŭ unŭ altŭ interesŭ, maĭ viŭ ca acela alŭ danţuluĭ, nu arŭ fi care sĕ ne însufleţéscă. Cândŭ ênsĕ fiinţa nóstră este electrisată prin presenţa uneĭ persóne care ne interेséză atuncĭ balulŭ ia cu totulŭ unŭ altŭ aspectŭ multŭ maĭ încântătorŭ. Danţulŭ devine unŭ adevĕratŭ transportŭ

atuncĭ cândŭ corpurile a duoĕ ființe, însuflețite de aceeașĭ dorință, de aceeașĭ simțire, se punŭ în contactŭ unulŭ cu altulŭ, și ast-felŭ sub influența magnetismuluĭ séŭ a electricitățeĭ, produce acele emoțiunĭ viĭ și plăcute carĭ ne facŭ sĕ uitămŭ și loculŭ unde ne găsimŭ, și lumea care ne înconjóră, și viața nóstră reală. In acele momente, și în asemenea condițiunĭ, corpulŭ nostru pare a nu maĭ fi uă materie pentru ca sĕ maĭ putemŭ simți oboséla séŭ sațiulŭ, sufletulŭ nostru nu maĭ este mărginitŭ în sborulŭ sĕŭ prin cerculŭ restrânsŭ alŭ sfereĭ în care obicĭnuitŭ trăimŭ; inima nóstră nu maĭ este împedicată în avênturile eĭ prin trista și recea realitate. Nu, atuncĭ nu maĭ putemŭ simți nicĭ sațiulŭ, nicĭ oboséla, din contră, dorința nóstră este sĕ sburămŭ, sĕ sburămŭ neîncetatŭ; sĕ ne înălțămŭ câtŭ maĭ susŭ în acele regiunĭ înalte, depărtându-ne câtŭ maĭ multŭ de viéța pămêntéscă, de viéța reală...

Elena care 'lŭ privea și asculta cu multŭ interesŭ, și a căreĭ roșéță crescea pe atâtŭ pe câtŭ elŭ se anima maĭ multŭ, îlŭ întrerupse zîmbindŭ: — Vĕ place prea multŭ sĕ sburațĭ! In adevĕrŭ, asta este viața fluturilorŭ, sĕ sbóre neîncetatŭ. Eĭ nu potŭ sta la unŭ locŭ... ênsĕ puterea aripelorŭ unuĭ fluture este prea slabă pentru ca sĕ se pótă înălța atâtŭ de susŭ pe câtŭ arŭ fi dorința d-v.... Cu tóte că ațĭ fostŭ recomandatŭ ca celŭ maĭ neobositŭ dintre fluturĭ...

— Va sĕ ḑică a'țĭ luatŭ în seriosŭ glumele carĭ s'aŭ făcutŭ cu mine?

— Eraŭ glume? — îlŭ întrebă ea ḑîmbindŭ.

— Eŭ nu vĕ potŭ vorbi despre mine, rĕmâne ca d-v. sĕ spune-țĭ ce idee avețĭ, — rĕspunse elŭ.

— Vĕ cunoscŭ de prea puçinŭ timpŭ pentru ca sĕ potŭ sci ce sunteţĭ.

— Eĭ bine atuncĭ spune-ţĭ ce idee aveţĭ despre fluturĭ? — o întrebă elŭ cu seriositate.

— Seriositatea cu care îmĭ faceţĭ acéstă întrebare nu corespunde cu subiectulŭ eĭ, — îĭ rĕspunse ea urmândŭ a'ĭ zîmbi.

— Vĕ cerŭ iertare, eŭ suntŭ de uă idee contrarie, — îĭ rĕspunse elŭ cu aceea-şĭ seriositate.

— Cum! d-vóstră luaţĭ în seriosŭ fluturiĭ? — 'lŭ întrebă ea cu óre-care mirare.

— Maĭ 'nainte de a vĕ rĕpunde aşŭ dori sĕ sciŭ i deia ce d-vóstră aveţĭ de dênşiĭ.

— Ideia mea este că eĭ suntŭ totŭ atâtŭ de nestatornicĭ pe câtŭ suntŭ de ingraţĭ. Că simţirea lorŭ este totŭ atâtŭ de uşóră pe câtŭ este şi fiinţa lorŭ; iérŭ dorinţa de care parŭ a fi însufleţiţĭ este totŭ aşa de sburătóre ca şi aripele lorŭ.

— Aşa este pentru toţĭ aceia carĭ judecă cu uşurinţă, carĭ iaŭ dreptŭ bază a raţionamentuluĭ lorŭ numaĭ aparinţele. Insĕ pentru cine voesce sĕ raţioneze maĭ seriosŭ aparinţele nu servă de cât ca unŭ punctŭ de plecare, de la care pornind ajunge prin unŭ studiŭ amănunţitŭ, prin uă gândire maĭ adâncă, sĕ descopere adevĕrulŭ, care adesea orĭ este, déca nu cu totulŭ contrariŭ de ceea ce 'l arătaŭ aparinţele, dérŭ celŭ puçinŭ denaturatŭ. — D-v. care găsiţĭ că fluturiĭ suntŭ nestatornicĭ şi ingraţĭ, gânditu-v'aţĭ vr'uă dată că nestatornicia şi ingratitudinea lorŭ arŭ putea sĕ le fie involuntară? Déca flórea de la care elŭ s'a dusŭ ca sĕ'ĭ céră suculŭ de care are trebuinţă pentru ca sĕ pótă trăi, a refusatŭ de a i 'lŭ da, séŭ déca nu 'lŭ găsesce dênsa — căcĭ nu tóte florile aŭ acelaşŭ sucŭ, precum nu tóte femeile aŭ aceéşĭ inimă şi aceéşĭ seriositate, — ce este elŭ vinovatŭ décă se vede silitŭ a merge

sĕ 'lŭ caute la uă altă flóre? Cum arŭ putea elŭ sĕ fie statornicŭ uneĭ florĭ care refusă de a 'lŭ face sĕ trăéscă? Cum s'arŭ putea ḑice pentru dênsulŭ că este ingratŭ părăsindŭ flórea la care elŭ nu a găsitŭ aceia ce 'ĭ trebuie? Vedeţĭ déră că fluturiĭ, carĭ slujescŭ ca emblemă de nestatornicie şi uşurinţă, potŭ prea bine ca în realitate sĕ nu fie ast-felŭ cum în aparenţă parŭ a fi.

— Acum credŭ că m'aţĭ 'nţelesŭ pentru ce amŭ fostŭ atâtŭ de seriosŭ cândŭ v'am întrebatŭ de ideia ce d-v. aveţĭ despre fluturĭ. Amŭ voitŭ sĕ vĕ demonstrezŭ, nu ştiŭ ênsĕ pênĕ la ce punctŭ amŭ pututŭ isbuti, că aparinţele înşelŭ adesea chiar în lucrurile cele maĭ vĕdite.

— Dérŭ printre fluturĭ nu sunt mulţĭ de aceĭ nesăţioşĭ (şi apăsândŭ pe acestŭ din urmă cuvêntŭ, Elena se uită la Alexandru cu uă privire care sĕ 'lŭ facă sĕ înţelégă că făcea alusiune la dênsulŭ) carĭ, cu tóte că aŭ găsitŭ aceea ce le trebue, nu se mulţumescŭ ênsĕ cu ceea ce dă uă singură flóre şi în lăcomia lorŭ mergŭ sĕ céră de la maĭ multe...

— Eŭ nu credŭ acésta, o întrerupse elŭ. Şi sĕ vĕ daŭ unŭ esemplu: In copilăria d-vóstră nu vi s'a 'întâmplatŭ sĕ alergaţĭ ore întregĭ dupĕ acelaşŭ fluture fără ca sĕ 'lŭ puteţĭ prinde? Şi, din contră, nu aţĭ pututŭ pune mâna cu cea maĭ mare înlesnire pe unŭ altulŭ în acele momente în carĭ elŭ era lipitŭ de uă flóre? Eĭ bine, décă pe acestŭ din urmă l'aţĭ pututŭ prinde aşa de uşorŭ, este pentru că elŭ, găsindŭ aceea ce 'ĭ trebuia, se uitase cu totulŭ în transportul plăcereĭ ce gusta, şi nu maĭ se gândea la siguranţa sea, şi numaĭ vedea, séŭ décă vedea, nu se îndura sĕ fugă de mâna care se întindea asupră'ĭ. Va sĕ ḑică atuncĭ cândŭ fluturele a găsitŭ flórea care 'ĭ trebuia,

elŭ s'a lipitŭ de dênsa, și atâtŭ de departe erea elŭ de ideia de a o părăsi în câtŭ, pentru a rĕmânea cu ea, 'șĭ pierduse chiar instinctulŭ de conservaţiunea sea proprie. Iată dérŭ că nu este adevĕratŭ cum că variaţiunea arŭ fi simţimêntulŭ domnitorŭ alŭ fluturelui.

— Aveţĭ dreptulŭ la multă recunoscinţă din partea lorŭ pentru căldurósa apărare ce le faceţĭ. Cu tóte că, apărândŭ causa lorŭ, nu aţĭ făcutŭ de câtŭ sĕ vĕ apăraţĭ pe a d-v... îĭ ḑise Elena zâmbindŭ.

— Intenţiunea mea nu a fostŭ sĕ apărŭ pe nimenĭ, și maĭ puçinŭ âncă pe mine, îĭ rĕspunse elŭ. — 'Mĭ-a plăcutŭ totŭ-déuna sĕ lasŭ timpuluĭ și împrejurărilorŭ de a mĕ arăta aceea ce suntŭ; dérŭ intenţiunea mea a fostŭ de a vĕ demonstra cum se póte cine-va înșela judecândŭ numaĭ dupĕ aparinţe.

— Póte sĕ aveţĭ dreptate. In totŭ casulŭ ênsĕ eŭ găsescŭ că arŭ fi multŭ maĭ bine cândŭ fluturiĭ nu arŭ maĭ esista. In copilărie eĭ ne obosescŭ corpulŭ făcêndu-ne sĕ alergămŭ dupĕ dênșiĭ...

— Iarŭ maĭ têrḑiŭ obosescŭ inima prin îndoelile ce inspiră ușurinţa lorŭ,—adăogă Alexandru pentru a termina frasa pe care Elena se sfia a o termina.

— Dérŭ, pentru ca sĕ fie aceia ce doriţĭ arŭ trebui sĕ lipséscă florile. Fluturiĭ vorŭ esista tot-d'auna pe câtŭ timpŭ vorŭ esista și florile, și pe câtŭ printre ele se vorŭ găsi multe carĭ séŭ sĕ nu aibă suculŭ ce dă viaţă fluturilorŭ, orĭ sĕ nu voiască a'lŭ da. Când tóte florile vorŭ fi... adevĕrate florĭ, atuncĭ fluturiĭ nu vorŭ maĭ avea aripe...

Convorbirea lorŭ fu întreruptă de către Olga care veni sĕ șéḑă lêngă Elena. Olga făcuse cunoscinţa Eleneĭ prin Alexandru, și la cuadrilŭ a dansatŭ vis-a-vis de dênsa.

Trecuse unŭ cuartŭ de oră de cândŭ orologiulŭ sunase uă oră după miedulŭ nopţeĭ, şi cu tóte că balulŭ urma a fi totŭ aşa de însufleţitŭ ca şi la începutŭ, muma Eleneĭ ênsĕ se hotărâ sĕ plece.

Ele se duseră sĕ-şĭ ia mantalele, şi Alexandru, care le ajuta sĕ se îmbrace, le rugă sĕ priméscă a le conduce.

— Amŭ priimi cu plăcere, iĭ rĕspunse muma Eleneĭ, — ênsĕ nu am voi sĕ vĕ lipsimŭ de plăcerea baluluĭ care este âncă destulŭ de însufleţitŭ.

— Sĕ mĕ credeţĭ că nu mĕ lipsescŭ de nicĭ uă plăcere părăsindŭ balulŭ, din contra, căcĭ mĕ simţŭ obositŭ şi aşŭ dori sĕ intru...

— In adevĕrŭ că aţĭ dansatŭ prea multŭ, şi apoĭ d-v. care dansaţĭ în tóte serile găsescŭ că prea abusaţĭ de acéstă plăcere.

— De aceea vĕ şi rogŭ sĕ primiţĭ ca sĕ vĕ conducŭ; cu acésta 'mĭ veţĭ face unŭ bine putêndu-mĕ retrage maĭ de vreme.

— Căutaţĭ o scuză, vĕ trebue unŭ pretextŭ pentru ca sĕ puteţĭ părăsi balulŭ? — îlŭ întrebă Elena, care observase mişcările şi gelozia de care era frământată Irma în tot timpulŭ câtŭ Alexandru danţa şi vorbea cu dânsa.

— O, nu! nimicŭ nu este care sĕ mĕ oblige a 'mĭ scuza plecarea. Sĕ mĕ credeţĭ că daca v'amŭ rugatŭ sĕ 'mĭ acordaţĭ acéstă graţie, nu a fostŭ în scopulŭ de a căuta în d-v. unŭ pretextŭ, ci în acela de a maĭ prelungi pentru câte-va minute plăcerea ce gustŭ în societatea d-v.

— Eĭ bine; sĕ mergemŭ déră déca în adevĕrŭ nu aveţĭ nimicŭ de regretatŭ părăsindŭ balulŭ, — iĭ dise Elena.

— Din contra, așŭ avea multŭ de regretatŭ, déca arŭ rĕmânea...

Roșiața care acoperi obrajiĭ Eleneĭ adevercaŭ că ea înțelegea pe Alexandru, și că vorbele luĭ nu 'ĭ displăcéŭ.

Aceste câte-va cuvinte schimbate între Alexandru și Elena nu aŭ fostŭ audite de muma Eleneĭ, căcĭ în acele momente dênsa vorbia și 'șĭ lua nópte bună de la dama lêngă care petrecuse séra.

XXI

Alexandru, dupĕ ce conduse pe Elena și pe mama sea pênĕ a casă, se întórse și intră la dênsulŭ în cameră.

Acolo, dupĕ ce se făcu maĭ comodŭ, se lungi pe canapea și, fumândŭ, se gândia la Elena.

— Câtŭ este de drăgălașe! Câtă modestie stă zugrăvită în figura sea! Ce expresiune dulce și melancolică aŭ ochiĭ eĭ! Déca inima mea nu arŭ fi de câtŭ unŭ bulgăre de ghiață, âncă arŭ trebui sĕ ia focŭ sub privirile séle pĕtrundĕtóre. Déca nu așŭ fi de câtŭ uă piatră, âncă m'așŭ simți însuflețitŭ prin zîmbirea sa îngerérscă.

— Câtă deosebire între dênsa și Irma! In adevĕrŭ Irma este destulŭ de frumósă, ênsĕ frumusețea eĭ este uă frumusețe, ca sĕ dicŭ așa, reală... are frumusețea uneĭ femeĭ, în vreme ce frumusețea Eleneĭ este aceia a unuĭ îngerŭ, uă frumusețe ideală pe care cine-va nu o întâlnesce de câtŭ numaĭ în visurile séle. Frumusețea Irmeĭ ne farmecă ochiĭ, ne aprinde corpulŭ, ne vorbesce simțurilorŭ și materialiséză întréga nóstră ființă, în vreme ce frumusețea Eleneĭ este de acelea carĭ ne transformă cu totulŭ, ne înalță

sufletulŭ și ne atinge inima atâtŭ de multŭ în câtŭ corpulŭ nostru încetéză de a maĭ fi uă materiă, întru atâtŭ ea ne poetiséḑă chiarŭ simțurile. O! fericitŭ acela care arŭ putea sĕ câștige inima eĭ! Uă asemenea fericire déca așŭ putea avea eŭ nu așŭ maĭ dori nimicŭ altŭ, nimicŭ! Amorulŭ uneĭ asemenea ființe arŭ umplea întréga mea viață...

— Câtŭ de transportatŭ eram lêngă dênsa! Cum inima mi se bătea în acele momente, în carĭ o simțiamŭ lipită de pieptulŭ meŭ! Și acele fiorurĭ recĭ și calde carĭ strebătéŭ corpulŭ meŭ, cum așŭ dori sĕ le amŭ neîncetatŭ!

— O! de ce nu potŭ sĕ 'mĭ deschidŭ inima pentru ca s'o facŭ sĕ vaḑă și sĕ scie câtŭ de multŭ o iubescŭ! De ce nu potŭ! De ce nu potŭ! Căcĭ atuncĭ s'arŭ putea... A! nu cutezŭ nicĭ chiarŭ sĕ sperŭ...; amorulŭ eĭ arŭ fi fericirea cea maĭ desăvârșită, și nu potŭ eŭ crede că așŭ fi atâtŭ de favorisatŭ de sórtă în câtŭ sĕ gustŭ uă asemenea fericire.

Elŭ se sculă, aprinse uă altă țigară și se lungi iarășĭ pe canapea.

Dupĕ vre uă câte-va minute elŭ fu întreruptŭ din gândurile séle prin sgomotulŭ unorŭ pașĭ carĭ se apropiaŭ, trecéŭ pe lêngă ușa luĭ, se depărtaŭ și iarășĭ reveniaŭ. Cine-va umbla prin coridorŭ.

Alexandru ascultândŭ, se gândia cine póte sĕ fie. Atuncĭ îșĭ aduse aminte de Irma pe care o uitase cu totulŭ. Și cu tóte că cu câte-va minute maĭ 'nainte, vorbindu'șĭ în sine, se servise de dênsa pentru a face uă comparațiune între ea și Elena, ênsĕ era atâtŭ de preocupatŭ de Elena în câtŭ nicĭ observase chiarŭ, că în calea cugetărilorŭ și reflexiunilorŭ séle întâlnise și pe Irma.

Negreșitŭ, iubițĭ lectorĭ, că vi se va fi întêmplatŭ

vre-uă-dată sĕ mergeţĭ pe drumŭ şi sĕ întâlniţĭ în trécăt vre uă cunoşcinţă, însă sĕ fiţĭ atâtŭ de preocupaţĭ de vre-uă gândire în câtŭ se vĕ uitaţĭ la dênsa şi cu tóte astea sĕ nu o vedeţĭ. Totŭ ast-felŭ era şi cu Alexandru, elŭ o întâlnise în gândirile séle ênsĕ fără ca sĕ 'ĭ atragă atenţiunea. O uitase atâtŭ de multŭ, că nu 'şĭ maĭ aducea aminte nicĭ celŭ puçinŭ că a plecatŭ din balŭ fără a'ĭ spune nimicŭ, ca cum arŭ fi fostŭ uă streină pentru dênsulŭ.

Sunteţĭ în dreptŭ sĕ 'lŭ judecaţĭ cu asprime chiar, ênsĕ maĭ înainte de a vĕ da sentinţa arŭ fi bine sĕ vĕ aduceţĭ aminte şi de împrejurările în carĭ s'a formatŭ legătura între elŭ şi Irma, precum şi de naturelulŭ eĭ uşurelŭ ; şi tot uă dată sĕ vĕ gândiţĭ décă nu cum-va vre uă dată aţĭ comisŭ şi d-v. vre o asemenea greşélă... neertată.

— Sĕ fie Irma care se preumblă pe coridorŭ? —îşĭ ḑise Alexandru.— Negreşitŭ, căcĭ n'are cine altulŭ. Câtŭ trebuie sĕ fie de supărată pe mine! Şi are dreptate. Amŭ plecatŭ din balŭ fără ca sĕ 'ĭ spunŭ nimicŭ; câtă necuviinţă!... Dérŭ ce suntŭ eŭ vinovatŭ, déca Elena m'a făcutŭ sĕ-mĭ uitŭ de dênsa! Nu amŭ făcut'o cu intenţiune; amŭ făcut'o fără sĕ voescŭ, fără sĕ sciŭ. Elena era magnetulŭ care mĕ atrăgea după dênsa...

— Dérŭ cu tóte astea, necuviinţa arŭ fi şi maĭ mare déca acum, când ea se preumblă prin coridorŭ póte în dorinţa de a mĕ întâlni, nu aşŭ eşi ca sĕ 'ĭ vorbescŭ. Imĭ vine fórte greŭ, căcĭ nu sciŭ ce sĕ 'ĭ spunŭ... însă... trebue s'o facŭ.

Şi deschiḑêndŭ uşea eşi şi se opri pe pragŭ.

Irma în acestŭ momentŭ era aprópe de capătulŭ coridoruluĭ şi prin urmare cu spatele spre dênsulŭ, ast-felŭ că nu l'a vĕḑutŭ nicĭ a auḑit deschiḑêndu-se

ușa. Cândŭ se întórse ea, avêndŭ brațele încrucișate pe pieptŭ și umblândŭ cu ochiĭ în josŭ, tresări apropiindu-se și vĕḑêndŭ pe Alexandru.

— Te amŭ speriat? — 'ĭ ḑise elŭ rîḑêndŭ cu un rîs silitŭ, dérŭ mulțumitŭ în sine că a pututŭ găsi unŭ pretextŭ pentru a începe conversațiunea, alŭ căreĭ începutŭ 'ĭ părea fórte greŭ, atâtŭ era elŭ de genatŭ de falșa posițiune în care se găsea pentru purtarea necuviinciósă și atingĕtóre ce avusese cu dênsa.

— In adevĕrŭ m'amŭ speriatŭ căcĭ nu m'așteptamŭ sĕ te vĕdŭ. Te credeam culcatŭ, te credeamŭ bolnavŭ... îĭ rĕspunse Irma ca cum arŭ fi voitŭ sĕ'ĭ dea chiarŭ ea ênsușĭ unŭ motivŭ pentru a'șĭ scuza plecarea grăbită și neprevestită din balŭ, atâtŭ de multŭ dorea dênsa sĕ se amăgéscă asupra adevĕruluĭ, atâtŭ de multŭ voia sĕ gonéscă, décă putință era, departe de dênsa asigurarea și chiarŭ ideia despre causa plecăreĭ luĭ.

— Nu tocmaĭ bolnavŭ, se grăbi elŭ a respunde profitândŭ de neașteptatulŭ pretextŭ ce i se înfățișa, — dérŭ fórte indispusŭ.

— Ce aĭ? îlŭ întrebă Irma.

— Uă durere de capŭ destulŭ de simțitóre și în totŭ corpulŭ unŭ rĕŭ pe care nu sciŭ cum sĕ-lŭ esplicŭ; uă moleșélă, și din cândŭ în cândŭ unŭ felŭ de amețélă...

— Și asta te-a făcutŭ de aĭ plecatŭ din balŭ așa de fără veste...

— Da, căcĭ acolo fiindŭ simțémŭ că 'mĭ vine amețélă și m'amŭ grăbitŭ sĕ plecŭ atâtŭ de téma de a nu-mĭ fi maĭ rĕŭ câtŭ și pentru a putea respira aerulŭ... Dorința mea a fostŭ ca sĕ te anunțŭ, ênsĕ nu amŭ pututŭ atâtŭ din causă că mĕ grăbiamŭ sĕ esŭ la aerŭ, câtŭ și maĭ cu sémă ca sĕ nu te indis-

punŭ și pe tine și ast-felŭ sĕ te lipsescĭ de plăcerea... danțuluĭ.

— Câtŭ escĭ de bunŭ! Și cum sciĭ sĕ te sacrificĭ pentru alțiĭ! — îĭ ḑise ea cu óre-care ironie pe care nu putea sĕ o ascunḑă cu tótă dorința ce avea de a se arăta liniștită.

— Escĭ rĕutăciósă, déca nu voescĭ sĕ țiĭ comptŭ de buna mea intențiune, îĭ respunse elŭ cu unŭ tonŭ glumețŭ. — In adevĕrŭ déca așŭ fi venitŭ sĕ te întrerupŭ din plăcerile téle, nu arŭ fi fostŭ... egoismŭ din partea mea?

— Spune'mĭ cum te simțĭ acum? — îlŭ întrerupse ea, nevoindŭ a'lŭ lăsa sĕ urmeḑe nisce cuvinte de a cărorŭ falșitate era încredințată. Ișĭ dedea ênsĕ tóte silințele a ascunde de elŭ ceea ce se petrecea într'ênsa, prefăcêndu-se a crede totŭ ceia-ce 'ĭ spunea dênsulŭ.

— Acum suntŭ maĭ liniștitŭ. M'amŭ simțitŭ maĭ bine de cum amŭ eșitŭ în aerŭ liberŭ.

Și vorbindu'ĭ se uita la dênsa, voindŭ a pătrunde în interiorulŭ eĭ, căcĭ cu tótă liniscea ce dênsa esprima, elŭ se îndoia, și maĭ multŭ prin presimțire și deducțiune înțelegea silința eĭ de a se ascunde.

— Și acum ce gândeștĭ sĕ facĭ? Póte voescĭ sĕ te culcĭ...

— O, nu. Décă tu nu te simțĭ obosită și 'țĭ face plăcere sĕ maĭ staĭ cu mine, eŭ nu dorescŭ ceva maĭ bine...

— Atuncĭ vino la mine, se grăbi ea a 'ĭ ḑice întrerupêndu-lŭ.

Alexandru o luă de mână și intră la dênsa.

Elŭ se silia sĕ fie totŭ așa de tandru ca și maĭ 'nainte. Cu tóte astea, în mijloculŭ plăcerilorŭ, în momentele de transportŭ chiarŭ, gândulŭ sĕŭ era la Elena.

Irma ênsĕ, cu tóte silinţele luĭ de a se arĕta veselŭ şi mulţumitŭ lêngă dênsa, vedea că elŭ sĕ preface şi înţelegea ceea ce se petrece în inima luĭ; şi cu tóte silinţele ce la rândulŭ eĭ făcea pentru a se ascunde de dênsulŭ, nu putea sĕ risipéscă întristarea zugrăvită pe fruntea sea.

— Ce aĭ tu draga mea de eştĭ tristă?

— Nu suntŭ tristă, iubitulŭ meŭ, dérŭ póte că.... obosēla mĕ face ast-felŭ...

— Oboséla! Şi... ce felŭ de obosélă simţĭ, fisică séŭ morală?

— Nu ştiŭ nicĭ eŭ ce sĕ-ţĭ spunŭ, póte sĕ fie şi una şi alta,—rĕspunse ea cu unŭ suspin nĕbuşitŭ.

— Nu cum-va amorulŭ meŭ începe sĕ'ţĭ oboséscă inima? Séŭ întêlnirile nóstră în tóte nopţile începe sĕ-ţĭ oboséscă corpulŭ?

Irma se uită lungŭ la dênsulŭ fără a 'ĭ respunde.

— Pentru ce tacĭ? Spune, vreĭ sĕ rĕmêĭ singură? vreĭ sĕ mĕ ducŭ?

— Tacŭ pentru că nu sciŭ ce sĕ'ţĭ rĕspundŭ la nisce întrebărĭ atâtŭ de... greşite. Cum 'ţĭ-a pututŭ veni ideia că amorulŭ tĕŭ 'mĭ-arŭ obosi inima, cândŭ sciĭ câtŭ te iubescŭ? Şi cum aĭ crede că întâlnirele nóstre arŭ putea face corpulŭ meŭ sĕ simţă obosélă? Oare mulţumirea când este ea atâtŭ de mare şi dulce precum o amŭ eŭ lêngă tine, póte obosi vre-uă dată? Nu cum-va aĭ judecatŭ dupĕ inima ta, dupĕ ceea ce simţĭ tu, cândŭ 'mĭ-aŭ făcutŭ asemenea întrebărĭ?

— Nicĭ de cum iubita mea, ênsĕ cum vreĭ sĕ sciŭ ce este pe câtŭ timpŭ tu nu'mĭ spuĭ nimicŭ? Ce vreĭ sĕ înţelegŭ alt-ceva din rĕspunsulŭ tĕŭ echivoc? Im zicĭ că amorulŭ meŭ nu te-arŭ putea face sĕ simţĭ obosélă morală, că întêlnirile nóstre îţĭ suntŭ prea multŭ plă-

cute pentru ca sĕ te facă sĕ simţĭ obosélă fisică, dérŭ cu tóte astea 'mĭ-aĭ rĕspunsŭ că se póte sĕ fie şi obosélă morală şi obosélа fisică care te arŭ face sĕ fiĭ atâtŭ de schimbată. . .

— Ascultă-mĕ, 'ĭ ḑise ea cu unŭ tonŭ solemnŭ ne maĭ putêndu-se stĕpâni,—a 'ĭ iubitŭ vre-uă dată? Stiĭ tu ce este gelozia? şi gustat-aĭ amĕrăciunea veninuluĭ eĭ? Indoliele strêns'aŭ vre odată inima ta? Sufletulŭ tĕŭ fost'a elŭ, fie chiarŭ pentru câte-va momente, învăluitŭ în negura bănuielilorŭ? Intâmplatu-ţi-s'a vre uă dată ca atuncĭ pe cêndŭ strêngéĭ în braţe pe ﬁinţa ce iubiaĭ, atuncĭ când arŭ fi trebuitŭ sĕ fiĭ transportatŭ de fericire, unŭ ferŭ roşŭ sĕ strĕpungă corpulŭ tĕŭ, unŭ spectru sĕ apară şi, puindu-se între tine şi acea ﬁinţă iubită, sĕ tulbure fericirea ta şi sĕ prefacă transportulŭ în suferinţă? Spune, întêmplatu-ţi-s'a vre uă dată acésta?

— Pentru ce 'mĭ facĭ asemenea întrebărĭ şi pentru ce acestŭ tonŭ?

— Pentru că numaĭ atuncĭ cândŭ veĭ fi gustatŭ amĕrăciunea bĕnuelilorŭ, cândŭ îndoelile vorŭ fi înveninatŭ sufletulŭ tĕŭ, când acestŭ monstru care se numesce gelozie va fi înfiptŭ ghiarele în inima ta făcênd'o sĕ sêngereze, numaĭ atuncĭ a'ĭ putea înţelege ceea-ce suferŭ eŭ. A! Mĕ întrebĭ de ce sunt tristă! Imĭ spuĭ că nu înţelegĭ nimicŭ din rĕspunsulŭ meŭ fiindŭ echivoc, eĭ bine, ascultă: Amŭ voitŭ sĕ tacŭ, sĕ ascundŭ în mine ceea ce mĕ róde. Amŭ luptatŭ pentru ca sĕ năbuşescŭ strigătulŭ de durere al inimeĭ mele în care ghiarele aceluĭ monstru se înfigŭ din ce în ce maĭ cu putere. Amŭ căutatŭ sĕ ascundŭ de tine suferinţa mea, precumŭ altă dată amŭ luptatŭ sĕ 'ţĭ ascundŭ amorulŭ meŭ. Amŭ gemutŭ — precum geme tigrulŭ când se simte atâtŭ de greŭ rănitŭ în câtŭ sĕ nu maĭ pótă lupta,—atuncĭ când m'amŭ vĕ-

ḑutŭ învinsă, şi totŭ astŭ-felŭ gemŭ şi astă-ḑĭ când pentru a doua óră mĕ găsescŭ slabă înaintea ta. Roşescŭ şi astă-ḑĭ, precum amŭ roşitŭ şi atuncĭ, de slăbiciunea mea. Amorulŭ meŭ propriŭ se revoltă cândŭ vede mândria mea de altă dată atâtŭ de umilită astă-ḑĭ! Am voitŭ şi eramŭ hotărâtă sĕ ascundŭ, de tine maĭ cu sémă, slăbiciunea inimeĭ mele sdrobită de torturile geloziei; amŭ voitŭ, dér nu amŭ isbutitŭ. Décă m'amŭ simţitŭ tare cândŭ amŭ luatŭ acéstă hotărâre, este că nu te avémŭ în faţa mea în acele momente; înaintea ta ênsĕ nu maĭ amŭ putere, nu maĭ amŭ voinţă. Lêngă tine voinţa mea devine totŭ aşa de flexibilă ca şi trestia care se încovóe sub suflarea vêntuluĭ, iarŭ puterile mele se înmóie ca céra sub dogórea foculuĭ!

— Cine escĭ tu, îĭ ḑise ea cu multă aprindere, — şi care este puterea ta pentru ca sĕ influenţezĭ atâtŭ de multŭ asupra mea? Cine escĭ tu pentru ca sĕ mĕ facĭ sĕ te iubescŭ atâtŭ de multŭ, chiarŭ în contra voinţeĭ mele? Cine escĭ tu pentru ca sĕ mĕ poţĭ transforma cu totulŭ din ceea ce amŭ fostŭ, şi lovindŭ în amorulŭ meŭ propriŭ, călcândŭ în picióre mândria mea, sĕ mĕ facĭ sĕ deviŭ sclavă a voinţelorŭ unuĭ singurŭ omŭ, pe mine care tot-d'auna am fostŭ suverană şi amŭ impusŭ voinţa mea tutulorŭ? Cine escĭ tu? Escĭ tu unŭ omŭ, unŭ îngerŭ séŭ unŭ demonŭ?

Şi pronunţândŭ cele din urmă cuvinte, buzele îĭ tremuraŭ, atâtŭ de mult era agitată, iar ochiĭ îĭ scênteéŭ de mânie, atâtŭ era de revoltată contra eĭ ênsĕşĭ chiarŭ, vĕḑêndu-se atâtŭ de slabă în faţa luĭ în câtŭ sĕ nu'şĭ pótă ţine hotărârea ce luase de a se ascunde de dênsulŭ şi de a se arĕta indiferentă.

O întristare adâncă se imprimă în figura luĭ Alexandru, ascultândŭ şi privindŭ pe Irma. Căcĭ, cu tóte că elŭ se îndoia tot-d'auna de sinceritatea amo-

rulul eĭ, neputêndŭ crede pe uă cochetă capabilă de a iubi seriosŭ, ênsĕ de astă-dată cuvintele eĭ eraŭ a-tâtŭ de energice și de atingĕtóre, și expresiunea figureĭ și a tonuluĭ atâtŭ de naturală, în câtŭ sĕ gonéscă de la dênsulŭ orĭ-ce îndoélă. Inima luĭ era a-tâtŭ de atinsă de suferința eĭ, în câtŭ în acele momente suferea totŭ atâtŭ de multŭ ca și dênsa.

— Linistește-te, iubita mea ,linistește-te, — îĭ ḑise elŭ strêngând'o la peptu'ĭ și sĕrutând'o — De ce atâta mânie asupra mea ? Mĕ întrebĭ cine suntŭ eŭ ca sĕ te facŭ sĕ suferĭ ? Dérŭ credĭ tu că voința séŭ mulțumirea mea este ca sĕ suferĭ ? Câtŭ de multŭ te înșelĭ și câtŭ de puținŭ și rĕŭ mĕ cunoscĭ, décă cum-va o credĭ acésta ! Cine suntŭ eŭ ? Eĭ bine, draga mea, află că nu suntŭ nicĭ unŭ demonŭ pentru ca sĕ 'mĭ placă a tortura pe femeia care s'arŭ încrede mie, nicĭ unŭ ângerŭ pentru ca sĕ potŭ face fericirea aceleia care m'arŭ iubi ; nu suntŭ de câtŭ unŭ omŭ, dérŭ unŭ omŭ destulŭ de nenorocitŭ pentru ca, fără voea mea, sĕ te facŭ sĕ suferĭ. Și cu atâtŭ maĭ multŭ suntŭ nenorocitŭ cu câtŭ sciŭ că nu potŭ face nimicŭ pentru ca sĕ alinŭ suferința ta. — O ! câtŭ așŭ dori sĕ nu te maĭ vĕdŭ astŭ-felŭ cum eștĭ acum, ci sĕ fiĭ aceea ce eraĭ când te amŭ vĕḑutŭ pentru prima-óră ! Este adevĕratŭ că atuncĭ te privémŭ cu indiferență, căcĭ nu mĕ făcuseșĭ sĕ gustŭ din aceste plăcerĭ atâtŭ de dulcĭ, din acele transporturĭ atâtŭ de viĭ pe care le amŭ avutŭ în brațele tale, dérŭ celŭ puținŭ inima mea era liniscită ; astăḑĭ ênsĕ, acum maĭ cu osebire, îmĭ simțŭ inima sdrobită, sufletulŭ sfâșiatŭ în fața suferințeĭ tale. Intréga mea ființă este pusă la tortură. Singură consciința 'mĭ a rĕmasŭ liniscită căcĭ, o repetŭ, nicĭ uă dată n'amŭ voitŭ, nicĭ amŭ ganditŭ chiarŭ sĕ te facŭ sĕ suferĭ. Tu sciĭ bine că, departe de a căuta sĕ te amăgescŭ, amŭ fugitŭ de tine ; și fugém atuncĭ nu de témă ca sĕ nu 'țĭ cau-

sezŭ· ţie vre-uă suferinţă, dérŭ de frică ca sĕ nu mĕ sdrobescŭ pe mine. Te credémŭ incapabilă de a putea sĕ iubescĭ şi decĭ nu mĕ putémŭ îngriji de câtŭ numaĭ pentru mine. Amŭ fugit, te amŭ ocolitŭ, ênsĕ . . . tu aĭ căutatŭ sĕ te apropiĭ de mine. Aĭ voitŭ sĕ mĕ facĭ sĕ te iubescŭ pentru ca în urmă sĕ mĕ facĭ sĕ suferŭ şi astŭ-felŭ sĕ 'ţĭ rĕsbunĭ, pentru ce? pentru că . . . nu erémŭ vinovatŭ! Spune-mĭ nu este aşa că acesta 'ţĭ a fostŭ scopul? — o întrebă elŭ cu dulcéţă.

— Este adevĕratŭ, — rĕspunse ea cu întristare. — Mărturisescŭ că scopulŭ meŭ a fostŭ sĕ 'mĭ rĕsbunŭ pentru indiferenţa ce 'mĭ arĕtaĭ; ea mĕ revolta fórte multŭ nefiindŭ obicĭnuită cu dênsa. Dérŭ vaĭ! câtŭ de aspru suntŭ pedepsită! suferŭ, şi suferinţa mea este grea, nu pentru că nu amŭ pututŭ sĕ 'mĭ rĕsbunŭ, dérŭ pentru că amŭ voitŭ sĕ mĕ facŭ iubită şi, vaĭ! nu amŭ isbutit . . . ênsĕ amŭ sfârşitŭ prin a iubi eŭ, numaĭ eŭ! Suferŭ, şi suferinţa mea este cu atâtŭ maĭ tere cu câtŭ în locŭ de a inspira amorulŭ nu amŭ inspiratŭ de câtŭ dispreţulŭ...

— Ascultă-mĕ, draga mea, o întrerupse elŭ urmândŭ a o strânge în braţe, — şi te rogŭ sĕ fiĭ câtŭ se póte maĭ liniscită audindŭ ceia-ce îţĭ voiŭ spune. Déca ideile ce voiŭ emite şi expresiunile ce voiŭ întrebuinţa îţĭ vorŭ părea unele cam exagerate, cele-l'alte cam aspre, te rogŭ sĕ nu te revolţĭ, căcĭ intenţiunea mea nu este ca sĕ te blesezŭ, ci ca sĕ te facŭ sĕ mĕ cunoscĭ şi maĭ bine, ca astŭ-felŭ sĕ poţĭ înţelege posiţiunea inimeĭ mele faţă cu tine. O! sciĭ câtŭ suntŭ de sincerŭ; eĭ bine, când sunt amiculŭ cuĭ-va, séŭ când mĕ interesezŭ de vre-uă persónă, usezŭ atâtŭ de multŭ de sinceritatea şi de francheţa mea în câtŭ s'arŭ putea dice că abusezŭ de ele, intenţiunea ênsĕ, séŭ efectele ce dorescŭ ca ele sĕ producă, mĕ potŭ scuza în destulŭ pentru escesulŭ în care

așŭ cădea. Amŭ totŭ-d'auna curajulŭ sĕ taiŭ în carne vie, atuncĭ când vĕdŭ că cangrena amenință întregulŭ corpŭ alŭ amiculuĭ meŭ séŭ a persóneĭ care mĕ interesézǎ. Astŭ-felŭ dérŭ ascultǎ : Orĭ când amŭ vĕḑutŭ uă femee înconjuratǎ și urmăritǎ de maĭ mulțĭ bărbațĭ, acésta 'mĭ a făcutŭ celŭ maĭ urâtŭ efectŭ, căcĭ 'mĭ amŭ ḑisŭ că acea femee nu póte sĕ fie de câtŭ orĭ uă desfrânată, orĭ uă cochetă. Uă femee seriósǎ nu este nicĭ uă dată înconjuratǎ nicĭ urmărită de maĭ mulțĭ bărbațĭ, căcĭ dênsa nicĭ dă speranțe pentru ca sĕ 'ĭ facă sĕ alerge dupĕ ea, nicĭ póte permite orĭ suferi ca sĕ fie luată atât de puținŭ în seriosŭ de către bărbațĭ, în câtŭ sĕ se ție dupĕ dênsa precum se ținŭ săracíĭ dupĕ aceĭ carĭ sunt darnicĭ . . .

— Uă femee seriósă póte permite unuĭ bărbatŭ sĕ o curteze, sĕ o urmăréscă chiarŭ, ênsĕ numaĭ unuia singurŭ, și numaĭ aceluia pentru care inima eĭ simte, și de a căruĭ lealitate și seriositate este sigură.

— Acésta fiindŭ impresiunea ce totŭ-d'auna 'mĭ aŭ făcutŭ femeile pe carĭ le am vĕḑutŭ înconjurate și urmărite, nu le amŭ pututŭ nicĭ uă dată privi de câtŭ cu desgustŭ. Déca ênsĕ amŭ disprețuitŭ pe femeile desfrânate, cu atâtŭ maĭ multŭ amŭ urâtŭ pe femeile cochete, căcĭ celŭ puținŭ femeia desfrânată nu caută sĕ amăgéscă, ea se arată aceia-ce este, astŭ-felŭ că, nefiindŭ nimenĭ care sĕ o ia în seriosŭ, dênsa nu causézǎ suferință altora și nu face de câtŭ rĕulŭ sĕŭ. Ea nu este de cât uă ființă nenorocită pe care vârtejulŭ destrăbălateĭ séle naturĭ o târasce în noroiŭ precum viciulŭ bețieĭ târasce pe acelŭ care este stăpênitŭ de dênsulŭ. Femeia cochetă, cu totulŭ din contră, caută și se silesce sĕ facă rĕulŭ altora ; și cu câtŭ maĭ numeróse suntŭ victimele ce face, și cu câtŭ maĭ tarĭ suferințele ce causézǎ, cu atâtŭ maĭ mare este mulțumirea și satisfacțiunea sa. Vanitatea este sin-

gurulŭ eĭ amorŭ, iarŭ dorinţa de a ameţi singurulŭ focŭ care circulă prin vinele séle.

Pentru a 'şĭ satisface acéstă vanitate, pentru a 'şĭ îndeplini acéstă dorinţă, ea întrebuinţéză tóte mijlócele de seducţiune, se servă de tóte graţiile corpuluĭ sĕŭ; ênsĕ adesea, şi fórte adesea, nu isbutesce de câtŭ de a se face ridicolă, şi sfârşasce prin a se ameţi pe sine ênsĕşĭ atuncĭ când nu póte ameţi pe alţiĭ.

— O! când arŭ sci cochetele că chiarŭ persónele asupra cărora îşĭ îndreptéză nenorocitele arme ale cochetărieĭ lorŭ, déca nu suntŭ cele d'ântêiŭ carĭ sĕ le disprețuéscă, dérŭ de sigurŭ că nu suntŭ nicĭ cele din urmă! Dérŭ nu, ele nu potŭ sci nimicŭ, căcĭ acestŭ felŭ de beţie le ameţesce în destulŭ în câtŭ sĕ le facă sĕ 'şĭ pérdă şi pudórea şi demnitatea.

— Déca arŭ sci ele, o repetŭ, câtŭ de multŭ suntŭ dispreţuite de chiarŭ aceĭ cărora se silescŭ sĕ placă, póte că s'ar desmetici şi, înspăimêntate de efectulŭ ce producŭ, s'arŭ putea opri. Nimenĭ ênsĕ din aceĭ bărbaţĭ nu voescŭ sĕ le o spue, uniĭ póte pentru că nu aŭ curajulŭ, ceĭ maĭ mulţĭ pentru că le arŭ conveni maĭ bine sĕ le lase în rătăcirea lorŭ. Iarŭ déca s'arŭ găsi vre-uă amică care sĕ le facă acestŭ serviciŭ, — cu tóte că rarŭ se întêmplă, — ea nu arŭ putea reuşi, căcĭ arŭ fi bănuită că o face din invidie séŭ gelosie.

— Astŭ-felŭ ele nu vĕdŭ nimicŭ, nu potŭ sĕ înţelégă rolulŭ ridicolŭ care îlŭ jócă, nicĭ sĕ simţă câtŭ suntŭ de nenorocite. Nu înţelegŭ şi nu potŭ sĕ vadă, căcĭ voindŭ sĕ amăgéscă pe alţiĭ suntŭ ele cele maĭ amăgite, şi în amăgirea lorŭ credŭ că facŭ unŭ sclavŭ din fie-ce bărbatŭ care întâlnescŭ, credŭ că n'aŭ de câtŭ sĕ voiască, pentru a se face iubite.

— Câtŭ suntŭ de orbite şi câtŭ de mare este rătăcirea lorŭ déca credŭ că se potŭ face iubite cu natura lorŭ

ușurică și cu mijlócele ridicole ce întrebuințéză, orĭ câtŭ de frumóse arŭ fi dênsele! Frumusețea fisică, orĭ câtŭ arŭ fi de perfectă, nu póte de câtŭ să atragă și să atașeze pentru unŭ momentŭ, dérŭ nicĭ uă dată să câștige uă inimă seriósă. Nimenĭ, dérŭ nimenĭ nu póte să iubéscă — vorbescŭ de uă adevĕrată iubire — uă ființă care nu inspiră maĭ 'nainte de tóte stima și respectulŭ; și nu póte inspira, fie stima, fie respectulŭ, uă femee care nu se stiméză nicĭ se respectéză pe sine ênsĕșĭ.

— Cochetele aŭ ascultatŭ, dérŭ aŭ înțelesŭ fórte rĕŭ, cuvintele din evangelie carĭ ḑicŭ: „și ceĭ din urmă ca și ceĭ din têiŭ;“ ast-felŭ am vĕḑutŭ femeĭ carĭ nu s'aŭ dat în lăturĭ din 'naintea nicĭ unuĭ bărbatŭ orĭ-care arŭ fi fostŭ elŭ; nu ținéŭ comptŭ de era séŭ nu însuratŭ, de era séŭ nu tênĕrŭ, de era chiarŭ unŭ copilŭ. Nu voiaŭ să scie déca acelŭ bărbatŭ pe care se siléŭ să amețéscă, nu de amorŭ, ci numaĭ pentru a 'șĭ flata vanitatea ușureleĭ lorŭ naturĭ, era soțulŭ, fratele séŭ copilulŭ aceleĭ familiĭ în care dênsele eraŭ intime, se pretindéŭ a le fi amice.

Irma tresări la aceste cuvinte, și cu unŭ accentŭ de resignațiune întrebă pe Alexandru: — Maĭ este âncĕ ceva în cupa din care 'mĭ daĭ să béŭ?

— Draga mea, orĭ câtŭ de amarŭ este conținutulŭ cupeĭ din care te facŭ să beĭ în aceste momente, elŭ îțĭ va face multŭ bine în viitorŭ. Amărăciunea de astăḑĭ se va preface în dulce déca veĭ profita de sinceritatea, de francheța și de bunele mele intențiunĭ. Déca înainte de a ne cunósce s'arŭ fi găsitŭ cine-va care să 'țĭ vorbéscă astŭ-felŭ cum îțĭ vorbescŭ eŭ acum, atuncĭ nu aĭ suferi aceea-ce suferĭ, și împreună cu tine n'așŭ suferi și eŭ vĕḑêndu-te pe tine suferindŭ. Totŭ ceea-ce îțĭ vorbiĭ ênsĕ nu te póte atinge pe tine într'unŭ modŭ absolutŭ, căcĭ amŭ vorbitŭ despre cocheta în genere, și maĭ cu sémă

de cocheta, ca sĕ ḑicŭ așa, ordinară. Acum îmĭ maĭ rĕmâne sĕ vorbescŭ despre unŭ altŭ soiŭ de cochete pe carĭ nu trebue cine-va sĕ le confunde cu cele ordinare. Cochetele de acestŭ felŭ nu diferă multŭ de cele-l'alte în ceia-ce privesce slăbiciunile, disposiţiunile și intenţiunile. Natura lorŭ, de și este maĭ totŭ atâtŭ de ușurică, nu lipsesce ênsĕ cu totulŭ de demnitate, și óre-care pudóre âncă se păstréză în modulŭ de a se îmbrăca și în posele ce 'șĭ iaŭ. Mișcările corpuluĭ precum și maniera de a întrebuinţa mijlócele lorŭ de seducţiune, nu suntŭ tocmaĭ atâtŭ de comune ca ale cochetelorŭ ordinare. Afară de acestea, în fondŭ ele aŭ ceva bun, ceva din care unŭ bărbatŭ cu inimă, cu óre-care esperienţă și cu multă stăruinţă arŭ putea face multŭ bine ; arŭ putea sĕ modifice, sĕ transforme chiarŭ natura acelorŭ femeĭ și ast-felŭ sĕ le facă a fi fericite. Eĭ, dérŭ pentru a se ajunge la acestŭ resultatŭ arŭ trebui ca cocheta sĕ ţie la un bărbatŭ, și acelŭ bărbatŭ sĕ fie, cumŭ amŭ ḑisŭ, cu inimă, cu esperienţă și cu multă rĕbdare. Din nenorocire ênsĕ, aceste condiţiunĭ se întâlnescŭ cam rarŭ.

Pentru acestŭ felŭ de cochete vin momente în carĭ vĕdŭ rĕtăcirea lorŭ, ênsĕ nicĭ ele nu suntŭ atâtŭ de tarĭ pentru a se îndrepta, nicĭ aŭ pe cine-va care sĕ le conducă și sĕ le menţie pe calea cea bună. Ele nu suntŭ cu totulŭ lipsite de inimă, și câte uă-dată sufletulŭ lorŭ arde de dorinţa de a iubi, dérŭ adesea amorulŭ lorŭ propriŭ se pune maĭ pre susŭ de inimă, iarŭ natura lorŭ ușurică face sĕ dispară orĭ ce urmă de sentimentŭ, orĭ ce mișcare care sĕ arate că inima lorŭ arŭ putea sĕ iubéscă.

Maĭ în tóte lucrurile în lume forma omóră adesea fondulŭ, în iubire ênsĕ ea omórtă totŭ-d'auna.

Vine timpulŭ cândŭ iubescŭ și ele, și póte chiarŭ seriosŭ, ênsĕ cine le póte crede ? Căcĭ nu numaĭ că pen-

tru femeĭ în genere trecutulŭ vorbesce pentru presentŭ dér maĭ cu sémă pentru cochete trecutulŭ se resfrânge asupra întregeĭ lorŭ vieţe, şi face pentru totŭ-d'auna umbră încredereĭ ce ele arŭ trebui sĕ inspire; şi atuncĭ câtŭ suntŭ de nenorocite! Iubescŭ şi aceĭ pe carĭ ele iubescŭ nu le potŭ lua în seriosŭ, nu se potŭ încrede în amorulŭ lorŭ! Suferŭ, şi nimenĭ nu crede suferinţele lorŭ! gemŭ, şi gemătulŭ, ca şi lacrimile lorŭ se crede a fi o comedie!

— O aşa ecte, aşa este! exclamă Irma cu unŭ accentŭ de adâncă durere; şi lacrimile inundându-ĭ obrajiĭ îşĭ ascunse capulŭ în pieptulŭ luĭ Alexandru. Dupĕ câteva momente ea urmă a 'ĭ vorbi cu uă voce întreruptă de suspine: Déca 'ţĭ aşŭ fi putut deschide inima pentru ca sĕ vedĭ într'ânsa, n'aĭ putea să descriĭ maĭ bine starea lamentabilă în care ea se găsesce.

— O înţelegŭ destulŭ de bine, rĕspunse elŭ. O înţelegŭ, căcĭ amŭ avutŭ ocasiunĭ sĕ întâlnescŭ, printre amicele mele, femeĭ de aceste; şi ca amicŭ amŭ pututŭ sĕ vĕdŭ, maĭ bine de cum aşŭ fi putut vedea ca amantŭ, asemenea suferinţe sfăşietóre, asemenea inimĭ sdrobite, asemenea fiinţe nenorocite pe carĭ nimenĭ nu le luaŭ în seriosŭ nicĭ chiarŭ în durerea lor!

— Acumŭ, dupĕ ce ţĭ amŭ spusŭ tóte acestea, înţelegĭ pentru ce frumuseţea ta, care m'a isbitŭ la întêia vedere, nu m'a pututŭ ênsĕ atrage; şi cum amŭ rĕmasŭ atâtŭ de rece şi indeferentŭ în faţa ta.

— Insĕ stăruinţa ta de a mĕ fixa, şi dorinţa care o citém în ochiĭ tĕĭ de a'mĭ face cunoscinţa, m'a făcut sĕ vĕdŭ câtŭ de multŭ te blesa răcéla şi indeferinţa mea, şi sĕ înţelegŭ scopulŭ ce-ţĭ propuse-şĭ cu mine şi rĕsbunarea la care mĕ condamnase-şĭ.

— Atuncĭ amŭ rîsŭ în mine de hotărârea ta, şi la rĕndulŭ meŭ amŭ hotărâtŭ sĕ intru cu tine în luptă

pentru ca, bravându-te, sĕ 'ţĭ arĕtŭ că cochetele nu suntŭ tarĭ de câtŭ numaĭ faţă cu bărbaţiĭ slabĭ.

— 'Ţĭ-am spusŭ că cochetele 'mĭ aŭ inspiratŭ totŭ-d'auna desgustŭ, astŭ-felŭ că în locŭ de a mĕ face sĕ mĕ apropiĭ de dênsele, din contra mĕ depărtaŭ; ênsĕ de astă détă, pentru a 'mĭ ajunge la scopulŭ ce 'mĭ propusesemŭ, m'amŭ hotărâtŭ a 'mĭ învinge repulsiunea şi a mĕ apropia de tine, fără ênsĕ a căuta sĕ silescŭ ocasiunile. Imprejurările 'mĭ aŭ venitŭ în ajutorŭ, făcêndu-mĕ sĕ te întâlnescŭ în acele adunărĭ unde eŭ obicĭnuitŭ 'mĭ petrecémŭ serile. Din acelŭ momentŭ lupta era începută.

— Nu amŭ căutatŭ sĕ 'ţĭ fiŭ presentatŭ, căcĭ voiamŭ ca acésta sĕ vie de la tine, ceea ce s'a şi făcutŭ. Eramŭ fórte sigurŭ că voiŭ isbuti sĕ te învingŭ, căcĭ avémŭ multe avantaje asupra ta; avémŭ avantajulŭ de a fi totŭ-d'auna rece în faţa orĭ căreĭ femeĭ cochete, avémŭ pe acela de a sci câtŭ răcéla şi indiferenţa face pe o cochetă sĕ-şĭ piardă cumpătulŭ şi sĕ o ducă departe....; maĭ avémŭ în fine şi marele avantajŭ că înţelesesemŭ scopulŭ tĕŭ, armele cu carĭ avéĭ sĕ lupţĭ faţă cu mine, precum şi părţile în carĭ avéĭ sĕ 'mĭ daĭ loviturile; cu asemenea cunoscinţe adversarulŭ are totŭ-d'auna unŭ avantajŭ mare asupra nóstră.

— S'a produsŭ ênsĕ unŭ ce extraordinarŭ, ceva pe care nu'lŭ puteam prevedea, ceva care a făcut sĕ dispară tóte acele avantaje. Când te amŭ audiţŭ cântândŭ şi când uitându-mĕ la tine, te amŭ vĕdutŭ atâtŭ de transformată, atuncĭ 'mĭ amŭ simţitŭ hotărârea cletinându-se 'mĭ amŭ simţitŭ forţele slăbindu-se şi, ne maĭ putând compta pe ele, amŭ renunţatŭ la luptă.

— Insĕ acelŭ efectŭ nu a duratŭ multŭ, căcĭ tu aĭ redevenitŭ iarăşĭ aceea ce eraĭ maĭ 'nainte.

— Cu tóte astea, impresiunea ce aĭ produsŭ asupră-mĭ în acele momente de transformare era atâtŭ de mare, atâtŭ de vie că nu te maĭ puteamŭ privi cu acea liniște, cu acea indeferență de pênĕ atuncĭ; și pentru liniscea și siguranța mea căutamŭ sĕ evitŭ de a te întâlni, de a te apropia. Tu ênsĕ. înțelegêndŭ ceea ce se petrecea în mine și simțindŭ slăbiciunea mea, aĭ silitŭ ocasiunea de a te apropia de mine și... aĭ dat asaltulŭ! Eĭ dérŭ, tu m'aĭ credutŭ maĭ slabă de cum eram în realitate.

— In adevĕrŭ cupa din care 'mĭ-aĭ datŭ sĕ beaŭ era plină cu nectarŭ, nopțile petrecute cu tine, deliciόse; în brațele tale eram beatŭ de transportulŭ voluptățeĭ, ênsĕ în totŭ acelŭ timpŭ de deliciĭ, în mijloculŭ chiarŭ alŭ acelorŭ transporturĭ, ideea că tu êncă îțĭ urmărescĭ scopulŭ de rĕsbunare, se ridica ca unŭ spectru între tine și mine, făcêndu-mĕ sĕ 'mĭ opprescŭ inima din aventurile eĭ. Increderea jócă rolulŭ principalŭ în amorŭ, numaĭ printr'ênsa legătura devine tare. Décă îndoelile omóră chiarŭ un amorŭ formatŭ deja, cum n'arŭ omorâ ele cu atâtŭ maĭ ușorŭ unŭ amorŭ care abia se forméză? Și aceste îndoelĭ, în locŭ sĕ dispară, sĕ slăbiască, ele sĕ întărescŭ din ce în ce maĭ multŭ; căcĭ afară de prima impresiune ce 'mĭ-a rĕmasŭ de tine ca femee cochetă, afară și de ideia că tu èncĕ 'țĭ urmărescĭ scopulŭ, maĭ este êncĕ și ușurința natureĭ téle care gonesce de la mine, fără ca sĕ voescŭ, încrederea în amorulŭ tĕŭ. In adevĕrŭ că tu te silescĭ sĕ impuĭ naturelluĭ tĕŭ, dérŭ nu totŭ-d'auna isbutescĭ în silințele téle. Și apoĭ 'țĭ mărturisescŭ că aceste silințe, pentru carĭ te asigurŭ că țiŭ comptŭ și mĕ face sĕ te stimezŭ, nu potŭ în deajunsŭ sĕ risipéscă îndoelile inimeĭ mele pentru a

'mĭ inspira încrederea. Afară că, după cum ți-amŭ spusŭ n'amŭ pututŭ nicĭ uă dată sĕ înțelegŭ și sĕ aprobŭ pe uă femeiă cochetă, maĭ este încĕ și uă altă idee care face ca asemenea silințe sĕ nu pótă produce asupra mea efectulŭ doritŭ; acéstă idee este că în amorŭ n'are cine-va nevoe a 'șĭ face asemenea silințe; că uă détă cândŭ cine-va iubesce nu trebue sĕ ascepte ca sĕ i se céră, ca sĕ i se pretindă de a face séŭ nu cutare lucru, dér că acésta trebue sĕ se simță, sĕ se înțelégă de la sine, și orĭ ce se face pentru ființa iubită nu trebue sĕ aibă aerulŭ unuĭ sacrificiŭ.

— Astŭ-felŭ dérŭ, tu încă te îndoescĭ de amorulŭ meŭ? — îlŭ întrebă Irma ridicândŭ asupra luĭ ochiĭ eĭ încă înecațĭ în lacrimĭ.

— Iubita mea, 'țĭ-amŭ vorbitŭ, credŭ, destulŭ de deslușitŭ și cu cea maĭ mare sinceritate, pentru ca sĕ poțĭ înțelege că îndoelile 'mĭ-aŭ strânsŭ inima fără voea mea. Că nu amŭ doritŭ nimicŭ maĭ bine de cât sĕ te potŭ iubi, însĕ atât natura ta ușurică nu 'mĭ-a pututŭ inspira încrederea, câtŭ și calculile greșite ce femeile în genere, și maĭ cu sémă cochetele, aŭ de a se ascunde de acela pe care iubescŭ, căutândŭ chiarŭ a 'lŭ pune în gelosie în scopulŭ, și maĭ greșitŭ încă, de a se face iubite, a făcutŭ sĕ nască mortŭ amorulŭ ce putémŭ sĕ amŭ pentru tine. O! draga mea, crede-mĕ că nu este atâtŭ de mare meritulŭ de a iubi cine-va câtŭ acela de a sci sĕ se facă iubitŭ și de a putea întreține și conserva amorulŭ.

— 'Mĭ-aĭ vorbitŭ de ce a fostŭ, 'mĭ aĭ vorbitŭ de ceea-ce arŭ fi pututŭ fi și de ceea ce aĭ fi doritŭ sĕ fie, dérŭ nu 'mĭ vorbescĭ nimicŭ de ceea-ce este. Spune'mĭ déca credĭ séŭ nu, că te iubescŭ; și déca ființa mea nu 'țĭ inspiră altŭ-ceva, de câtŭ ... disprețulŭ, îlŭ întrebă Irma.

— Disprețulŭ nu, căcĭ 'țĭ am spusŭ că, afară de cochetele ordinare, suntŭ acele felurĭ de cochete carĭ, conservându'șĭ încă demnitatea lorŭ, potŭ inspira și interesŭ și stimă. Dérŭ déca nu te potŭ iubi astŭ-felŭ cum dorescĭ tu, și cum așŭ dori și eŭ chiarŭ, te stimezŭ ênsĕ în deajunsŭ. Plăcerea ce simțŭ lîngă tine în tóte întâlnirile nóstre îțĭ póte proba îndestulŭ că mĕ interesezŭ de tine.

— Iubitulŭ meŭ, aĭ putea sĕ 'mĭ esplicĭ acea-ce eŭ nu potŭ înțelege? Cum, déca mĕ stimezĭ și te interesezĭ îndestulŭ de persóna mea, astŭ-felŭ în câtŭ lângă mine eștĭ totŭ-d'auna transportatŭ, îmĭ ḑicĭ cu tóte astea că nu mĕ iubescĭ? Uă détă că cine-va stiméză uă persónă și lângă dênsa se află mulțumitŭ, transportatŭ chiarŭ, acésta nu va sĕ ḑică a iubi?

— Draga mea, în înțelesulŭ comunŭ, și astŭ-felŭ cum în genere se practică amorulŭ, observațiunea ta este fórte dréptă. Adevĕratulŭ amorŭ ênsĕ nu consistă numaĭ în acele transporturĭ sensualiste carĭ nu ne împedică de a uita pe persóna ce ni le procură îndată ce nu maĭ suntemŭ lêngă dênsa, și a nu ne maĭ aduce aminte de ea de câtŭ numaĭ atuncĭ cândŭ numaĭ avemŭ altŭ-ceva maĭ bunŭ de făcutŭ. Amorulŭ seriosŭ este acela care face sĕ ne tremure corpulŭ, sĕ ne arḑă sufletulŭ, sĕ ne palpite inima asceptândŭ momentulŭ care sĕ ne ducă lêngă ființa ce iubimŭ. Sĕ nu ne placă nimicŭ fără dênsa, sĕ fugimŭ de locurile în carĭ nu este ea și sĕ căutămŭ singurătatea unde sĕ putem în linisce gândi la dênsa. Sĕ iubimŭ și sĕ dămŭ importanță celorŭ maĭ micĭ lucrurĭ carĭ ne arŭ aduce aminte de ea. Iarŭ atuncĭ cândŭ, fără sĕ voimŭ, datoria ne impune sĕ ne găsimŭ în lume, sĕ ne pară rece și lumea care se mișcă

împrejurulŭ nostru și tot ce ne înconjóră, și se nu ne serve la altŭ-ceva de câtŭ numaĭ pentru a ne face și maĭ multŭ încă se regretămŭ lipsa aceleĭ ființe; cu unŭ cuvêntŭ se trăimŭ cu suvenirea eĭ chiarŭ atuncĭ cândŭ ne găsimŭ departe de dênsa. Se nu facemŭ un pasŭ fără ca imaginea eĭ se fie presinte înaintea nóstră. Cea din urmă gândire a nóstră adormindŭ, precum și cea d'ântêiŭ deșteptându-ne, se fie pentru dênsa; iérŭ nopțile în carĭ ea ne apare în visŭ se fie cele maĭ frumóse, după acelea carĭ le petreceamŭ cu dênsa. Se nu fie nimicŭ în lume care se ne pótă ispiti, care se ne facă a balansa cândŭ arŭ fi vorba se alegemŭ între acea ființă și unŭ óre-care bunŭ séŭ avantajŭ materialŭ, nimicŭ care se pue în cumpănă, fie chiarŭ pentru unŭ momentŭ, gândirea nóstră asupra uneĭ asemenea alegerĭ. Amorulŭ adevěratŭ nu se póte pune nicĭ uă dată față în față cu interesulŭ spre a se měsura și cântări care valoréză maĭ multŭ.

Irma părea că 'șĭ uitase suferința ascultândŭ pe Alexandru. Sufletulŭ eĭ sbura după fie-care cuvêntŭ alŭ luĭ, iarŭ inima i se bătea audindŭ acestŭ limbagiŭ atâtŭ de necunoscutŭ de dênsa.

Ea urmărea cu ochiĭ fie-care mișcare a figureĭ luĭ, ale căreĭ trăsurĭ deveneaŭ din ce în ce maĭ expresive și maĭ animate.

— Nu sciŭ, dise Irma, déca trebue se blasfemŭ séŭ se bine cuvintezŭ diua în care te amŭ cunoscutŭ, nóptea în care te-amŭ iubitŭ! Nu sciŭ déca trebue se mě plângŭ séŭ se mě fericescŭ pentru că te amŭ întâlnitŭ în calea mea. Pêně a nu te cunósce trăiamŭ liniscită și mulțumită vědêndu-mě totŭ-d'auna înconjurată, adorată și sěrbătorită, de și câte uă détă simțeamŭ că acéstă linisce mě apasă, că acele adorațiunĭ mě oboséŭ: astă-dĭ ênsě amŭ perdutŭ acea linisce

iarŭ adoraţiunile nu mĕ maĭ atingŭ. Arŭ trebui sĕ privescŭ ca uă nenorocire pentru mine cunoscinţa nóstră, dérŭ cu tóte astea, tu m'aĭ făcutŭ sĕ gustŭ atâta dulcéţă în câte-va ḑile câtŭ n'amŭ pututŭ gusta în maĭ mulţĭ anĭ. Tu m'aĭ făcutŭ sĕ simtŭ şi sĕ cunosc transporturĭ necunoscute mie pênĕ astă-ḑĭ. Tu m'aĭ făcutŭ, în fine, sĕ înţelegŭ că am inimă. Cum aşĭ putea déră sĕ mĕ credŭ nenorocită că te amŭ cunoscutŭ pe tine, care m'aĭ făcutŭ sĕ simţŭ, sĕ gustŭ şi sĕ înţelegŭ tóte astea! Nu, nu potŭ sĕ blasfem cunoscinţa nóstră! Dérŭ sĕ o bine cuvintezŭ potŭ óre? Cum, şi pentru ce? Pentru că m'aĭ făcutŭ sĕ cunoscŭ amorulŭ pe care ênsĕ tu nu mi-lŭ poţĭ da? Pentru că aĭ umplutŭ golulŭ din inima mea ca sĕ laşĭ unŭ altulŭ maĭ mare n urma ta? Pentru că m'aĭ făcutŭ sĕ cunoscŭ şi sĕ înţelegŭ, câtŭ de stérpă şi de veştedă a fostŭ viaţa care amŭ trăit'o pênĕ acum, ca sĕ mĕ condamnĭ la uă altă viaţă plină de regrete şi de suferinţe? O! Alexandre, Alexandre, aĭ datŭ lumina inimeĭ mele pentru ca sĕ vaḑă întunereculŭ în care are sĕ trăiască!...

Şi lacremile înecând'o, îşĭ aruncă braţele dupĕ gâtulŭ luĭ Alexandru, sărutêndu-lŭ cu înfocare.

— Spune'mĭ că mĕ iubescĭ, urmă ea. Voescŭ sĕ audŭ acestŭ cuvêntŭ.....

— Ţĭ-amŭ spusŭ cum înţelegŭ eŭ amorulŭ, şi déca în acestŭ sensŭ voescĭ sĕ-ţĭ spuiŭ de te iubescŭ, nu potŭ sĕ 'ţĭ ḑicŭ acestŭ cuvêntŭ, căcĭ nu voescŭ sĕ te minţŭ.

— Dérŭ spune'mĭ că mĕ veĭ iubi, căcĭ nu voiŭ cruţa nimicŭ pentru a putea sĕ 'ţĭ inspirŭ încrederea şi a face sĕ disparà orĭ ce îndoélă din inima ta. Nu voiŭ face de câtŭ ceea ce veĭ voi tu. Voiŭ nesocoti tot ce nu escĭ tu. Nu voiŭ ţine comptŭ de nimicŭ şi de

nimenĭ, cu risiculŭ chiarŭ de a putea sĕ afle soţulŭ meŭ, cu tóte că atuncĭ va trebui sĕ ne despărţimŭ, dérŭ celŭ puţinŭ décă voiŭ suferi prin lipsa ta mĕ voiŭ consola ênsă prin amorulŭ tĕŭ.

Alexandru în acele momente suferea totŭ atâtŭ câtŭ şi Irma. Inima luĭ era pusă la tortură vĕḑêndŭ suferinţa eĭ şi neputêndŭ sĕ 'ĭ dea nicĭ chiarŭ speranţa că o arŭ putea iubi, căcĭ nu voia sĕ o amăgéscă.

— Este prea târḑiŭ, îĭ respunse elŭ cu unŭ adâncŭ suspinŭ şi lăsândŭ ochiĭ în josŭ.

— Prea târḑiŭ! esclamă ea. Şi pentru ce?

— Pentru că precum pentru pămêntŭ nu este de câtŭ unŭ singurŭ sóre care sĕ'lŭ încălḑéscă, totŭ astŭ-felŭ pentru uă inimă nu póte sĕ fie de cât un singurŭ amorŭ.

Inima Irmeĭ gemu sub acéstă lovitură ce primea. Şi cu tóte că ea observase, maĭ cu sémă de câte-va ḑile, că elŭ nu o iubesce; şi cu tóte că ea vĕḑuse şi presimţea că simţirea luĭ pentru Elena era seriósă, ênsĕ totŭ maĭ spera că l'arŭ putea face să o iubéscă; acum ênsĕ nu 'ĭ maĭ era permisă nicĭ uă speranţă. Ea înţelesese, şi maĭ multŭ încă din acea nópte, câtŭ de seriósă era natura luĭ şi câtŭ de delicată inima, în cât sĕ nu maĭ pótă aştepta nimicŭ de la dênsulŭ.

Alexandru avea dreptate cândŭ ḑicea Irmeĭ că cochetele de felulŭ eĭ aŭ ceva bunŭ într'ênsele, că natura lorŭ uşurică ascunde ceva seriosŭ în fondŭ, căcĭ în adevĕrŭ Irma 'şĭ simţi inima fórte multŭ atinsă de vorbele luĭ, şi aceiaşĭ delicateţe de simţiminte ce ele conţinéŭ şi esprimaŭ, se imprimară în sufletulŭ eĭ, şi o făcură să ia uă hotărâre demnă de uă inimă seriósă: aceea de a iubi şi suferi în tăcere.

In câte-va momente dênsa se transformă într'atâtŭ în câtŭ să înţelégă că, cu câtŭ uă inimă este maĭ seriósă şi maĭ delicată, cu atâtŭ nu i se póte impune amorulŭ.

Astŭ-felŭ ea, fără a 'ĭ ḑice nicĭ unŭ cuvêntŭ, îlŭ privia în tăcere și câte-va lacrimĭ alunecândŭ d'a lungulŭ obrajilorŭ se opriră pe sênulŭ eĭ totŭ atâtŭ de arḑătorŭ ca și ele.

Alexandru, sorbindŭ printr'unŭ sărutatŭ acele lacrimĭ, îĭ ḑise: — dragă Irmo, décă suferința tea este tare sĕ mĕ credĭ că nicĭ a mea nu este slabă. O recunoscŭ că prin sinceritatea și franchețea mea 'țĭ fac multŭ rĕŭ, darŭ ce vreĭ, nu potŭ sĕ mĕ prefacŭ; și apoĭ nu credŭ că 'țĭ așŭ face maĭ multŭ bine daca m'aș sili sĕ te lasŭ în amăgire.

— O, nu! Priimesc maĭ bine sĕ cunoscŭ adevĕrulŭ orĭ câtŭ de tristŭ și durerosŭ este elŭ; îĭ respunse ea cu resignațiune.

— Arŭ fi bine sĕ te culcĭ. Este destulŭ de târḑiŭ; iată, privesce afară cum întunericulŭ nopțeĭ luptă, dérŭ în zadarŭ, contra raḑelorŭ ḑileĭ. Abia décă 'țĭ maĭ rĕmânŭ vre'uă două séŭ treĭ ore de repaosŭ, de care, acum maĭ cu sémă, aĭ mare trebuință.

Irma, fără a 'ĭ respunde nimicŭ, se sculă și 'ĭ întinse mâna. Alexandru luându'ĭ mâna o strânse în brațe și o sărută; buzele eĭ, împletindu-se cu ale luĭ, eraŭ atâtŭ de arḑătóre în câtŭ sărutările ce 'ĭ dete merseră pênĕ în fundulŭ inimeĭ luĭ Alexandru.

Elŭ 'ĭ ḑise: la revedere, ea însĕ se mărgini a 'lŭ strânge de mână și a 'lŭ urmări cu ochiĭ pênĕ ce disparu.

XXII

A doua ḑi diminéță la orele șése, cândŭ muzica începu sĕ cânte. Alexandru era deșteptŭ, cu tóte că se culcase dupĕ orele patru, și cu tóte că fusese destulŭ de agitatŭ de cele ce se petrecuse între elŭ și Irma

pentru ca abia së pótă adormi către cincĭ ore. Dérŭ tocmaĭ acéstă agitațiune, și póte maĭ multŭ încă gândurile séle, carĭ nu se maĭ deslipeaŭ de Elena, 'lŭ făcu sá nu pótă dormi de câtŭ uă oră.

Indată ce audi musica, sări din patŭ și se grăbi a se îmbrăca pentru a vedea câtŭ maĭ curêndŭ pe Elena.

Cândŭ eși pe promenadă, Elena încă nu era acolo; ea veni pe la orele șépte.

Alexandru vědênd'o merse înaintea eĭ. Cândŭ se apropiă de dênsa ea îĭ zîmbi.

— Vě credémŭ încă dormindŭ, 'ĭ dise Elena. Cum de v'ațĭ sculatŭ de diminéță, după ce v'ațĭ culcat târdiŭ și pe cât timpŭ nu facețĭ cură ?

— M'amŭ culcatŭ maĭ târdiŭ de câtŭ putețĭ crede, și așŭ putea dice că nu amŭ dormitŭ de locŭ.

— V'ațĭ culcatŭ prea târdiŭ și nicĭ ațĭ dormitŭ! Dérŭ cum acésta ? Ce ațĭ făcutŭ după ce ne amŭ despărțitŭ? V'ațĭ maĭ întorsŭ la balŭ ?

— O! cum putețĭ crede acésta ? Ce așŭ fi maĭ făcut acolo.

— Eĭ bine, dérŭ atuncĭ de ce n'ațĭ dormitŭ ? Cândŭ amŭ plecatŭ de la balŭ ațĭ spusŭ că tocmaĭ voițĭ së vě culcațĭ, simțindu-vě obositŭ.

— Permitețĭ-mĭ së vě spunŭ că somnulŭ nu era de câtŭ unŭ pretextŭ, o întrerupse elŭ. Dorința mea era ca së vě însoțescŭ... Obosélа! Credețĭ că o așŭ fi pututŭ simți lângă d-vóstră?

Elena se roși ; și, pentru a'șĭ ascunde mișcarea ce îĭ pricinuia cuvintele și privirile luĭ Alexandru, se grăbi a 'lŭ întreba.

— Dérŭ ce ațĭ făcutŭ de nu v'ațĭ culcatŭ de locŭ ?

— A! mě ertațĭ, m'amŭ esprimatŭ reŭ se vede și

de aceia aţĭ înţelesŭ că nu m'aşŭ fi culcatŭ. M'amŭ culcatŭ ênsĕ nu amŭ pututŭ dormi.

— Aţĭ danţatŭ prea multŭ şi negreşitŭ că acésta va produsŭ insomnie.

— Déca acésta arŭ putea fi causa, atuncĭ 'mĭ-aţĭ da dreptulŭ sĕ credŭ că şi d-vóstră aţĭ suferitŭ de insomnie.

— O, nu, eŭ amŭ dormitŭ destulŭ de bine, se grăbi dênsa a răspunde.

De era séŭ nu adevĕratŭ ceeia ce spunea Elena, acésta numaĭ ea o putea sci. Ceea ce eŭ ştiŭ şi vĕ potŭ spune, este că dênsa se roşi pronunţândŭ acele cuvinte, se roşi ca orĭ-care fiinţă, a căreĭ inimă nu este coruptă, cândŭ comite uă greşélă séŭ cândŭ este silită a ascunde adevărulŭ.

Alexandru, avêndŭ aerulŭ a nu observa roşéţa eĭ, îĭ ḑise:

— Va sĕ ḑică póte cine-va danţa multŭ, fără ca acésta sĕ 'lŭ împiedice de a dormi bine ?

— Da, ênsĕ d-vóstră danţaţĭ în tóte serile şi...

— Şi acésta nu m'a opritŭ de a dormi bine pênĕ în astă nópte, uă întrerupse elŭ.

— Eleno, este timpulŭ sĕ maĭ beĭ apă, ḑise mumă-sa care venea în urma lorŭ vorbindŭ cu uă damă.

Eĭ se întórseră, şi mergândŭ spre fêntână, Alexandru uă întrebă décă are să mérgă la baiă.

— Da, maĭ cu sémă astăḑĭ dupĕ oboséla danţuluĭ simţŭ maĭ multă trebuinţă şi plăcere de baiă, rĕspunse ea.

— Şi la ce oră o sĕ vĕ duceţĭ ?

— Pe la nouĕ şi jumĕtate cată sĕ fiŭ acolo, căcĭ trebue sĕ ascepte cine-va multŭ pênĕ sĕ 'ĭ vie rêndulŭ.

Ajunşĭ la fântână, Alexandru luă paharulŭ din mâna Eleneĭ pentru a o servi.

Pe când dênsa bea, veniră câţî-va din cavaleriî cu carî danţase în séra trecută şi începură sĕ vorbéscă cu Elena şi cu mumă-sa.

Astŭ-felŭ convorbirea devenindŭ generală, şi de acolo plecând împreună cu toţiî, Alexandru nu maî putu vorbi cu Elena nimicŭ din ceea-ce l'arŭ fi interesatŭ.

După ce termină muzica, Alexandru conduse pe Elena şi pe mumă-sa a casă, şi în urmă se întórse pe promenadă ca sĕ găséscă pe Olga pentru a se duce sĕ ia caféua la dênşiî. De acolo plecă pe la nouĕ ore şi unŭ cartŭ, promiţêndu-le că va veni pentru prânzŭ.

Inainte de nouĕ ore şi jumĕtate elŭ era la baie. Elena sosi după vre-uă câte-va minute, urmată numaî de servitóre, căcî mumă-sa era indispusă.

Pe atuncî băile nu eraŭ altŭ ceva de câtŭ treî cabine destulŭ de mizerabile, în carî se făcéŭ duşî, iarŭ basinŭ nu esista. Şi chiarŭ pentru acele duşî, cu totulŭ incomplecte, trebuia sĕ ascepte cine-va multŭ pênĕ sĕ 'î vie rêndulŭ.

Alexandru şi Elena eraŭ atâtŭ de confundaţî în convorbire şi atâtŭ de preocupaţî de ceia-ce 'şî spunéŭ, în câtŭ maî tótă lumea luase baia, fără ca eî sĕ gândéscă a 'şî lua rêndulŭ. In fine Elena observândŭ că prea puţină lume maî rĕmăsese, se uită la césŭ şi vĕḑêndŭ că or le suntŭ unspre-ḑece şi jumĕtate, se grăbi a intra în cabină!

Alexandru rĕmase pe bancă pentru a ascepta sĕ iasă Elena, căreia îî ceruse voie sĕ o conducă a casă. După uă jumĕtate de oră, Elena eşindŭ din cabină plecă împreună cu Alexandru şi urmată de servitóre.

— Ce gândiţî sĕ faceţî după mâncare şi pênĕ la timpulŭ de promenadă?

— Ḑĕŭ, nu sciŭ nicî eŭ ce amŭ sĕ facŭ. Déca mumă-mea arŭ fi fostŭ bine, ne amŭ fi urcatŭ pe munte.

— Atuncĭ, déca nu puteţĭ eşi, arŭ fi bine sĕ dormiţĭ, fiindŭ-că v'aţĭ culcatŭ têrḑiŭ în astă nópte.

— O! nu dormŭ nicĭ uă dată peste ḑi, şi nicĭ nu este bine pentru aceĭ carĭ facŭ cură. D-vóstră ênsĕ, care nu faceţĭ cură şi cum nicĭ aţĭ dormitŭ nóptea, arŭ trebui sĕ vĕ culcaţĭ.

— Aşa şi credŭ că amŭ sĕ facŭ, neavêndŭ altŭ ceva maĭ bine de făcutŭ.

— D-vóstră nu puteţĭ ḑice că nu aţĭ avea ce face. Aveţĭ aci destule cunoscinţe, şi societatea cu care vĕ petreceţĭ obicĭnuitŭ se compune din persóne destulŭ de voióse şi . . . interesante, în câtŭ sĕ vĕ procure destulă plăcere.

— Este adevĕratŭ că în acéstă societate 'mĭ amŭ petrecutŭ timpulŭ destulŭ de plăcutŭ, ênsĕ vinŭ momente, saŭ maĭ bine ḑisŭ, împrejurărĭ prin carĭ dispoziţiunele nóstre se schimbă cu totulŭ, astŭ-felŭ că ceia-ce ne plăcea erĭ numaĭ ne place astăḑĭ, că ceia-ce maĭ înainte ne amuza acum cu totulŭ din contră ne displace.

— Iată-ne sosiţĭ, îĭ ḑise Elena oprindu-se înaintea caseĭ.

— Ce bine sunteţĭ în acéstă casă. Aveţĭ acestŭ coridorŭ la drumŭ din care puteţĭ vedea pe toţĭ carĭ vinŭ séŭ plecŭ din băĭ; iarŭ în faţă partea cea maĭ frumósă a munţilorŭ.

— In adevĕrŭ acestŭ coridorŭ ne este fórte plăcutŭ. Diminéţa luămŭ caféua aci şi prânzulŭ asemenea; iarŭ séra, déca nu voimŭ sĕ maĭ eşim pe promenadă, stămŭ aci şi auḑimŭ muzica din depărtare, ceia-ce este şi maĭ plăcutŭ. — Acum vĕ mulţumescŭ pentru amabilitatea ce aţĭ avutŭ de a vĕ osteni ca sĕ mĕ însoţiţĭ, îĭ ḑise Elena dându'ĭ mâna.

— Eŭ sĕ vĕ mulţumescŭ pentru plăcerea ce 'mĭ aţĭ

făcutŭ de a priimi ca sĕ... mĕ ostenescŭ, îĭ rĕspuse elŭ zîmbindŭ pentru acestŭ din urmă cuvêntŭ. — Așŭ dori din sufletŭ sĕ amŭ adesea ocasiunea de a mĕ osteni în acestŭ modŭ... Așa dérŭ o sĕ remâneţĭ a casă dupĕ prânzŭ?

— Negreșitŭ, déca mumă-mea nu este bine. Imĭ voiŭ trece timpulŭ aci în coridorŭ cetindŭ séŭ lucrândŭ.

— La revedere déră pe alee la ora de preumblare.

— Nu se scie déca și atuncĭ mumă-mea va fi bine, ca sĕ putemŭ veni.

— Imĭ place a crede că durerea de capŭ îĭ va trece pênĕ atuncĭ și astŭ-felŭ voiŭ avea plăcerea sĕ vĕ revĕdŭ.

— Și eŭ așŭ dori sĕ potŭ veni pe alee cu atâtŭ maĭ multŭ cu câtŭ astăđĭ nu mĕ potŭ urca nicĭ pe munte pentru a 'mĭ face mișcarea obicĭnuită dupĕ mâncare. Dupĕ ce se salutară, Alexandru plecă cu pașĭ grăbiţĭ pentru a ajunge maĭ curênd la familia unde erea invitatŭ sĕ ia prânđulŭ.

Pe cândŭ se urca pe scară, Olga care se afla în coridorŭ împreună cu părinţiĭ, îĭ eși înainte strigâdu'ĭ:

— Ștrengarule, unde umbli pênĕ acum?

— Amŭ fostŭ la baiă, respunse elŭ cu uă seriositate comică.

— La baiă! Dérŭ ce felŭ de baiă aĭ făcutŭ de nu 'ţĭ aĭ udatŭ pĕrulŭ?

— S'a uscatŭ de multŭ ce amŭ umblatŭ iute ca sĕ viŭ maĭ de grabă, respunse elŭ rîđêndŭ.

— Mincinosule! Póte că aĭ însărcinat pe alt-cineva sĕ facă baiă în loculŭ tĕŭ...

— Lasă-mĕ în pace, cicală. Eŭ m'amŭ grăbitŭ sĕ viŭ pentru ca sĕ mănâncŭ iarŭ nu pentru ca sĕ fiŭ cicălitŭ. Décă așŭ avea uă soţie atâtŭ de cicălitóre așŭ prefera maĭ bine sĕ staŭ tótă điua în baiă de cât sĕ viŭ a casă.

Părinţiĭ Olgeĭ rîdeaŭ cu multă poftă de glumele lorŭ şi de prefăcuta luĭ seriositate. Olga rîḑêndŭ luă braţulŭ luĭ Alexandru şi se duseră la masă. Alexandru vĕḑêndŭ că 'ĭ dă locŭ lêngă dênsa ḑise: — Nu primescŭ sĕ staŭ aci căcĭ avêndu-te lêngă mine amŭ sĕ rĕmâiŭ nemâncatŭ, séŭ celŭ maĭ puţinŭ sĕ înghiţŭ cu nodurĭ.

— O iaŭ eŭ pe garanţie, ḑise tatălŭ Olgeĭ, — şi décă nu se va purta bine atuncĭ o scolŭ de la masă şi uă puiŭ sĕ ne servéscă.

— Asta va fi şi maĭ rĕŭ căcĭ va trece totŭ-d'auna pe lêngă mine cu mâncarea fără ca sĕ mĕ servéscă.

— Eĭ bine, décă este aşa n'o voiŭ pune sĕ ne servéscă, dérŭ o voiŭ pune la arestŭ dupĕ uşe.

— Aşa da, la acésta mĕ învoescŭ.

— Câtŭ eştĭ de nebunŭ! Arŭ fi fostŭ bine sĕ fi luatŭ baiă, căcĭ aĭ multă trebuinţă de duşe la capŭ — îĭ ḑise Olga rîḑêndŭ.

— Tacĭ din gură. N'aĭ auḑitŭ ce pedépsă ţi s'a hotărâtŭ, décă nu mĕ laşĭ sĕ mănâncŭ?

— Mâncăciosule! Mĕ temŭ că aĭ sĕ mĕ mănâncĭ şi pe mine...

— Fiĭ pe pace, draga mea, căcĭ n'amŭ poftă sĕ mĕ înveninezŭ.

Unŭ rîsŭ generalŭ isbucni la acestc cuvinte ale luĭ Alexandru.

— Uă sĕ scoţĭ feteĭ numele că este rea, — ḑise muma Olgeĭ urmândŭ a rîde.

— Amiciĭ facŭ asemenea serviciĭ, adăogă Olga.

— Negreşitŭ; nu de géba are cine-va amicĭ. Uniĭ ca sĕ 'ţĭ facă nume rĕŭ, alţiĭ ca sĕ te poftéscă la masă şi sĕ nu te lase sĕ mănâncĭ, — respunse Alexandru.

Cu asemenea glume dênşiĭ petrecură în timpulŭ

meseĭ și dupĕ masă pênĕ la orele treĭ aprópe, cândŭ atuncĭ Alexandru 'șĭ ceru voe sĕ se retragă pentru a se duce sĕ ce culce, spuindu-le cum nu a pututŭ dormi în nóptea trecută avêndŭ insomnie.

Insĕ plecândŭ, în locŭ de a se duce acasă, elŭ urmă drumulŭ înainte spre locuința Eleneĭ.

XXIII

Alexandru, trecêndŭ pe din'aintea caseĭ, vĕḑu pe Elena și pe mumă-sa afară în coridorŭ, și salutându-le se opri.

— Cum vĕ este acum dómnă?... — întrebă elŭ pe muma Eleneĭ.

— Vĕ mulțumescŭ. Acum suntŭ maĭ bine; durerea de capŭ mi s'a slăbitŭ și amŭ eșitŭ aci, căcĭ mi s'a urâtŭ stândŭ maĭ tótă ḑiua culcată. Dérŭ nu poftițĭ sĕ venițĭ la noĭ? séŭ vĕ ducețĭ unde-va?

— Nu amŭ plecatŭ sĕ mĕ ducŭ unde-va anume, ci numaĭ sĕ facŭ mișcare; și pentru ca sĕ 'mĭ trécă maĭ ușorŭ timpulŭ, hotărâsemŭ sĕ iesŭ din satŭ și sĕ mĕ ducŭ câtŭ maĭ departe. Acum ênsĕ, fiindŭ-că avețĭ bunătatea sĕ 'mĭ oferițĭ plăcerea societățeĭ d-v., mĕ grăbescŭ sĕ profitŭ de acéstă favóre.

— Plăcerea va fi cu atâtŭ maĭ mare pentru noĭ, ĭĭ ḑise muma Eleneĭ oferindu'ĭ unŭ scaunŭ, — cu câtŭ suntemŭ maĭ tótă ḑiua singure. D-v. avețĭ destule cunoscințe cu care sĕ vĕ petrecețĭ totŭ timpulŭ... Dérŭ aproposŭ, cum se face că acum suntețĭ singurĭ?

— Toțĭ din societatea cu care îmĭ petrecŭ timpulŭ s'aŭ culcatŭ fiindŭ obosițĭ din nóptea trecută.

— Va sĕ ḑică numaĭ d-v. între toțĭ nu vĕ resimțițĭ de oboséla baluluĭ?

— Nu, căcĭ eŭ m'amŭ culcatŭ îndată ce amŭ a

junsŭ a casă și amŭ dormitŭ neîntreruptŭ pênĕ aprópe la șépte ore adĭ diminéță, rĕspunse elŭ silindu-se a nu se trăda că spune minciunĭ.

Elena se uită la dênsulŭ și în urmă, lăsêndu-șĭ ochiĭ pe lucrulŭ ce ținea în mâinĭ, zîmbi pentru minciunile luĭ Alexandru.

Eĭ petrecură în coridorŭ pênĕ pe la orele patru și jumĕtate, cândŭ atuncĭ muma Eleneĭ propuse sĕ se urce pe munte.

— Pe promenadă nu potŭ sĕ mergŭ, căcĭ êncă mĕ supĕră capulŭ puținŭ și n'așĭ putea sĕ suferŭ pălăria. Pe munte, respirândŭ aerulŭ, vomŭ asculta în acelașĭ timpŭ și muzica. Insĕ d-v. nu trebue sĕ vĕ lipsițĭ pentru noĭ de a vĕ duce pe promenadă, dise ea luĭ Alexandru.

— Câtŭ pentru mine amŭ destulŭ tótă diua și în tóte dilele, de a fi pe promenadă, respunse elŭ. — In totŭ-d'auna 'mĭ-a plăcutŭ verdéța, și maĭ cu osebire aceea de munte; astŭ-felŭ déră așŭ prefera maĭ bine sĕ rĕmâiŭ cu d-v... afară numaĭ décă d-v. voițĭ sĕ rĕmânețĭ singure.

— O, nu, acésta sĕ n'o credețĭ. In adevĕrŭ nu iubimŭ sgomotulŭ, nu ne place sĕ avemŭ multe cunoscințe, dérŭ iarășĭ nu căutămŭ sĕ ne isolămŭ cu totulŭ.

— Atuncĭ sĕ mergemŭ. Piciórele mele nu dorescŭ maĭ bine de câtŭ a se pune în mișcare, — dise Elena surîdêndŭ.

Eĭ plecară și, trecêndŭ drumulŭ d'a curmezișulŭ, începură a urca pe muntele din față.

Alexandru dete brațulŭ mumeĭ Eleneĭ pentru a nu se obosi urcândŭ, iarŭ Elena mergea înainte, culegêndŭ în drépta și în stânga florile ce întâlnea în cale'ĭ.

Pe atuncĭ partea aceea de munțĭ nu avea nicĭ unŭ drumŭ făcutŭ, nicĭ chiarŭ vre uă potecuță, astŭ-felŭ

că urca cine-va cu greutate. Insĕ tocmaĭ că era greŭ de urcatŭ, și prin urmare fórte rarŭ visitațĭ aceĭ munțĭ, iarba era de tótă frumusețea și mirosu 'ĭ amestecatŭ cu acela alŭ florilorŭ, îmbătătóre.

Dupĕ ce urcară vre uă douĕ-ḑecĭ de minute, intrară în pădure și, maĭ făcêndŭ êncă câțĭ-va pașĭ se opriră pentru a întinde pe iarbă tartanulŭ ce Alexandru ducea pe umărŭ.

Elena, dupĕ ce se așeḑă, începu sĕ aranjeze în buchetŭ florile ce adunase ; iarŭ mumă-sea vorbea cu Alexandru întrebându'lŭ despre viața și obiceiurile din capitala nóstră.

Eĭ petrecură în acestŭ locŭ pênĕ la orele optŭ aprópe, vorbindŭ, râḑêndŭ și ascultândŭ muzica care se auḑea fórte bine de acolo.

— Este timpulŭ sĕ ne scoborâmŭ, ḑise muma Eleneĭ uitânduse la ceasŭ.

Dupĕ ce se sculară, Alexandru, ridicândŭ tartanulŭ, puse mâna, fără a fi vĕḑutŭ de muma Eleneĭ, pe câte-va florĭ carĭ póte din... întêmplare se rătăciseră din mâinile Eleneĭ.

Eĭ scoborâră în aceiașĭ ordine în care se urcase, și ajungêndŭ la pórtă ele mulțumiră luĭ Alexandru pentru că le-a însoțitŭ și ajutatŭ sĕ urce muntele, iarŭ dênsulŭ pentru plăcerea ce societatea lorŭ 'ĭ-a procuratŭ.

In urmă se despărțiră fără ca dênsele sĕ hotărască décă dupĕ cafea vorŭ veni pe alee.

Musica terminase deja și lumea se retrăsese dupĕ promenadă, astŭ-felŭ că Alexandru, cândŭ trecu pe dênsa pentru a o strĕbate ca sĕ se ducŭ a casă, numaĭ întêlni pe nimenĭ din cunoscințele luĭ.

Intrând în cameră și apriḑênd lumînarea pentru a 'șĭ lua tutun și uă haină maĭ grósă, ceia ce maĭ ântêiŭ 'ĭ isbi vederea era unŭ plicŭ cu uă scrisóre la adresa luĭ,

pusă pe patŭ. Elŭ luă scrisórea, se uită la dênsa, dérŭ nu pricepea de unde arŭ putea sĕ fie. Ea nu avea nicĭ unŭ timbru, nimicŭ care sĕ arate că este venită prin poștă; era dérŭ locală. O deschise cu curiositate și citi cu óre-care emoțiune.

„*Amiculŭ meŭ*,

„Lovitura ce 'mĭ aĭ datŭ este fórte tare. Ea 'mĭ-a sdrobitŭ inima, 'mĭ-a sfășiatŭ sufletulŭ, dérŭ în acelașĭ timpŭ a împrăștiatŭ céța în care sufletulŭ meŭ era învĕluitŭ, a topitŭ ghiața de care inima mea era acoperită. Prin tine m'amŭ transformatŭ cu totulŭ. De va fi pentru fericirea orĭ nenorocirea mea acéstă transformare, numaĭ Dumnedeŭ póte sĕ scie; ceia ce sciŭ eŭ este, că fie fericirea, fie suferința, séŭ amêndouĕ împreună, numaĭ ție le voiŭ datora.

„Franchețea și sinceritatea tea mĕ face sĕ te stimezŭ totŭ atâtŭ de multŭ pe câtŭ te iubescŭ. Nu mĕ poțĭ iubi, dérŭ celŭ puținŭ nu aĭ căutatŭ sĕ mĕ amăgescĭ nicĭ aĭ voitŭ sĕ mĕ compromițĭ. Unŭ altulŭ în loculŭ tĕŭ arŭ fi căutatŭ sĕ afișeze relațiunile nóstre pentru a' șĭ flata amorulŭ propriŭ; și voindŭ sĕ 'șĭ facă uă jucărie din suferința mea arŭ fi continuatŭ a mĕ amăgi, și póte chiarŭ arŭ fi căutatŭ sĕ mĕ umiléscă în fața femeeĭ care iubesce spre a mĕ pedepsi pentru scopulŭ de rĕsbunare ce 'mĭ propusesemŭ. Insĕ sufletulŭ teŭ nobilŭ s'a ridicatŭ maĭ susŭ de câtŭ natura mea ușurică, de câtŭ nedemnulŭ scopŭ ce urmăriamŭ apropiindu-mĕ de tine, de câtŭ nesocotita rĕsbunare la care te condamnasemŭ prin rătăcitulŭ meŭ amorŭ propriŭ; și în locŭ de a mĕ umili maĭ ridicatŭ maĭ susŭ de câtŭ meritamŭ.

„Nu aĭ căutatŭ, nu aĭ voitŭ sĕ 'țĭ rĕsbunĭ, o sciŭ, suntŭ convisă despre acésta, și cu tóte astea rĕsbu-

narea există, fără voia ta, o repetŭ, ênsĕ uă resbunare nobilă care mĕ face sĕ suferŭ maĭ multŭ de cât m'arŭ fi făcutŭ rĕsbunarea prin umilință.

„Maĭ făcutŭ sĕ vĕdŭ cum rolurile nóstre aŭ fostŭ schimbate, cătŭ eŭ femeia eramŭ de josŭ pusă și câtŭ de susŭ tu bărbatulŭ.

„'Țĭ-aĭ rĕsbunatŭ în fine de uă manieră astŭ-felŭ ca sĕ nu te potŭ uita nicĭ uă dată.

„O! mulțumescŭ ceruluĭ că nu 'mĭ-a ajutatŭ sĕ'mĭ îndeplinescŭ scopulŭ ce urmăreamŭ, căcĭ o mărturisescŭ — franchețea ta obligă pe a mea, — rĕsbunarea mea te-arŭ fi sdrobitŭ, atâtŭ de mare 'mĭ era ura.

„De aĭ fi fostŭ slabŭ nu te-așĭ fi pututŭ cunósce aceia ce eștĭ, și prin urmare nicĭ a te iubi.

„Déca suferința care 'mĭ strênge inima arŭ putea compta înaintea luĭ Dumneḑeŭ, și déca pentru acésta așŭ avea dreptulŭ la uă resplată din partea luĭ, nu 'ĭ-așĭ cere altă favóre de câtŭ a te face sĕ fiĭ iubitŭ de aceea pe care iubescĭ — și care, o recunoscŭ, merită a fi iubită de tine. — Sĕ-țĭ dea ție fericirea pe care tu nu 'mĭ-o poțĭ da mie!...

„Adio iubitulŭ meŭ. Nu-țĭ cerŭ ca sĕ nu mĕ uițĭ, căcĭ acésta are sĕ fie chiarŭ décă tu nu aĭ voi; ceia ce 'țĭ cer, ceea ce așŭ dori, arŭ fi ca, déca vr'uă dată 'țĭ veĭ aduce aminte de mine, sĕ mĕ aibĭ înaintea ochilorŭ teĭ nu astŭ-felŭ cum m'aĭ cunoscutŭ în primele ḑile — sub impresiunea cărora rămâindŭ, din nenorocire, nu aĭ pututŭ avea nicĭ ilusiunĭ despre mine, nicĭ credință în amorulŭ meŭ, — dérŭ sĕ mĕ veḑĭ astŭ-felŭ cum amŭ fostŭ și amŭ remasŭ în ultimele momente petrecute împreună...

„Câtŭ pentru plecarea mea atâtŭ de grăbită și neașteptată, ea nu te póte surprinde, căcĭ înțelegĭ prea bine că nu maĭ puteamŭ rĕmânea lêngă tine uă dată